

Tillæg til miljøgodkendelse af
husdyrproduktionen på ejendommen Sverige 6,
9510 Arden

11. august 2015

Virksomheden: Sverigegården
Beliggenheds adresse: Sverige 6, 9510 Arden
Ejer: Per Andersen, Hobrovej 4, 9510 Arden
CVR nr. 21750670
CHR nr. 67839

Stamblad:

Virksomhedens ejer og kontaktperson	Ejer og kontaktperson: Per Andersen Hobrovej 4 9510 Arden Tlf.nr. 98 39 39 08 Mobil nr.20 73 39 98 E-mail: roldfarm@yahoo.com
Virksomhedens adresse	Sverige 6, 9510 Arden
Virksomhedens matrikelnumre	Rold By, Rold 13l Rold By, Rold 13m Rold By, Rold 13c Rold By, Rold 16a
Kommune	Mariagerfjord Kommune
CVR-nr. - CHR-nr.	CVR nr. 21750670 CHR nr. 67839
Ejendomsnummer	8460001510
Betegnelse	Tillæg nr. 1 til § 12 miljøgodkendelse

Læsevejledning

Denne miljøgodkendelse består af 4 kapitler samt relevante bilag.

Første kapitel indeholder en beskrivelse af de generelle forhold for miljøgodkendelsen, herunder bl.a. gyldighed og klagevejledning.

Andet kapitel indeholder vilkår for miljøgodkendelsen. Her beskrives vilkår for diverse drifts- og forvaltningsmæssige forhold, som skal overholdes for at miljøgodkendelsen kan godkendes af myndigheden.

Tredje kapitel indeholder Mariagerfjord Kommunes vurdering af de miljømæssige forhold i forhold til husdyrbruget der godkendes, ud fra gældende lovgivning m.m.

Fjerde kapitel indeholder en samlet vurdering af det godkendte projekt.

Bilagene indeholder bl.a. kort og planer over bygninger og arealer, beredskabsplan m.m.

INDHOLDSFORTEGNELSE:

STAMBLAD:	2
1. GENERELLE FORHOLD TIL MILJØGODKENDELSE	4
1.1 IKKE TEKNISK RESUMÉ.....	4
1.2 GODKENDELSE.....	6
1.3 GYLDIGHED	7
1.4 GENERELT.....	7
1.5 KLAGEVEJLEDNING.....	7
1.6 OFFENTLIGGØRELSE	8
2. VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSEN	11
2.1 GENERELT.....	11
2.3 ÅRSPRODUKTION	11
2.4 FODER.....	11
2.5 AMMONIAKFORDAMPNING FRA STALD OG LAGER	12
2.7 OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING.....	13
2.10 LUGT.....	13
2.18 UDBRINGNINGSAREALER	13
2.20 TILSYN, KONTROL OG EGENKONTROL.....	13
3. MILJØREDEGØRELSE OG VURDERING	15
3.1 KORT RESUMÉ.....	15
3.2 ANLÆGGET OG EJENDOMMEN	15
3.2.1 Bygninger	15
3.2.4 Energi og vand.....	15
3.2.7 Transport.....	16
3.2.14 Lugt	17
3.3 PRODUKTIONEN	17
3.3.1 Foder.....	17
3.3.2 Husdyrgødning produktion og opbevaring	18
3.4 BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT).....	19
3.4.1 Vurdering af bedriftens emission af ammoniak og fosfor i forhold til BAT.....	19
3.8 NATUR OG VAND.....	21
3.8.1 Ammoniak.....	21
3.8.2 Tab af næringsstoffer til overfladevand.....	23
3.8.2.1 Påvirkning via overfladevand af internationale naturbeskyttelsesområder samt lokale og regionale interesser.....	26
3.8.3 Kvælstofudvaskning til grundvandet.....	28
4. SAMLET VURDERING	30
BILAG 1: HUSDYRBRUGETS SITUATIONSPLAN	31
BILAG 2: UDBRINGNINGSAREALER – OVERSIGTSKORT INCL. TRANSPORTVEJE	32
BILAG 3: UDBRINGNINGSAREALER – KORTUDSNIT 1	33
BILAG 3: UDBRINGNINGSAREALER – KORTUDSNIT 2	34
BILAG 4: BEREGNING AF OPBEVARINGSKAPACITET	35
BILAG 5: NATURAREALER OMKRING EJEDOMMEN, HVOR DER ER FORETAGET DEPOSITIONSBEREGNING	38
BILAG 6: NATURA 2000 UDPEGNINGSGRUNDLAG	39
BILAG 7: AREALER I NFI OG VANDVÆRTERS INDVINDINGSOPLAND	45

1. Generelle forhold til miljøgodkendelse

1.1 Ikke teknisk resumé

Per Andersen har den 27. februar 2014 søgt Mariagerfjord Kommune om tillæg til godkendelse til at udvide husdyrbruget beliggende på Sverige 6, 9510 Arden, jf. § 12 i "Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug" (lov nr. 1572 af 20. december 2006).

Ansøgningen er modtaget via det digitale ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk

Mariagerfjord Kommune har foretaget vurderingen på baggrund af det indsendte ansøgningsskema nr. 74265 version 3 (samlede udvidelse), skema nr. 74265 version 2 (grundvandsberegninger) samt ansøgning skema nr. 74568 version (reel udvidelse).

Baggrund og tidligere meddelte afgørelser

Sverige 6, Rold, 9510 Arden har en screeningsafgørelse om ikke-VVM pligt fra Nordjyllands Amt fra 1. november 2002 (j.nr. 8-50-12-22-801-0007-02) til at udvide dyreholdet til 5300 slagtesvin. Der er i denne screeningsafgørelse ingen vilkår, der skal videreføres til denne miljøgodkendelse.

Per Andersen søgte 11. december 2008 Mariagerfjord Kommune om godkendelse til at udvide husdyrbruget beliggende på Sverige 6, 9510 Arden fra 128,42 DE i slagtesvin til 232,32 DE i slagtesvin og smågrise. Produktionen vil efter udvidelsen bestå af 7500 slagtesvin, 32-108 kg (1875 stipladser) og 12.500 smågrise, 24-32 kg (1320 stipladser), jf. den eksisterende miljøgodkendelse af 16. august 2011.

Produktionsændring/udvidelse

I dette tillæg til den eksisterende miljøgodkendelse af 16. august 2011 ønsker Per Andersen at udvide sin slagtesvineproduktion fra en produktion af i alt 232,32 DE i slagtesvin og smågrise til 280,20 DE i slagtesvin og smågrise. Produktionen vil efter udvidelsen bestå af 8.700 slagtesvin, 32-114 kg (2.136 stipladser) og 12.916 smågrise, 20-32 kg (987 stipladser).

Husdyrholdets sammensætning	Nudrift (1/1/07)		Mgk (16/8/11)			Tillæg til Mgk		
	Antal	DE	Antal	Stipladser	DE	Antal	Stipladser	DE
Slagtesvin (32-114 kg)*, Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	5.000	128,42	7.500	1.875	212,08	8.700	2.136	250,10
Smågrise (20-32 kg)*, Toklimastald, delvis spaltegulv	0	0,00	12.500	1.320	20,24	12.916	987	30,10
I alt		128,42			232,32			280,20

* ansøgte alders- og vægtintervaller

Anlægsændringer

Der skal ikke opføres nybyggeri eller renovering af eksisterende staldanlæg i forbindelse med udvidelsen.

Lugt

Geneafstanden for husdyrbruget er beregnet til hhv. 284 m (enkelt bolig), 587 m (samlet bebyggelse) og 768 m (byzone m.v.). De faktiske afstande fra lugtcentrum til henholdsvis enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone er minimum hhv. 545 m, 920 og 1015 m, hvilket betyder, at lugtgenekriteriet er overholdt.

Beskyttelsesniveauerne

Af husdyrlovens § 26, skt. 2 fremgår det, at kommunalbestyrelsen ved vurderingen af en ansøgning om etablering, udvidelse eller ændring skal foretage en samlet vurdering af alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden den 1. januar 2007 på husdyrbruget, inklusive bedriftens arealer, dog højst over en 8-årig periode. Ifølge Miljøstyrelsens vejledning (Wiki-vejledningen) betyder dette følgende i forhold til det fastlagte beskyttelsesniveau:

- Lugt er primært en vurdering af lugtpåvirkningen i ansøgt drift. I enkelte tilfælde anvendes en beregning af merbelastningen med lugt, i de tilfælde er det den oprindelige lugtgener som de nye lugtgener skal forholde sig til.
- Nitrat til overfladevand er udelukkende en miljøvurdering af ansøgt drift.
- Nitrat til grundvand og kravet til fosforoverskud indeholder et dobbelt kriterium. Visevurderinger skal ses i forhold til et krav til ansøgt drift, og visse krav som omfatter krav til merbelastning. Ligesom for lugtgenerne er det beskrivelsen af før-situationen i den første miljøgodkendelse som i en 8-årig periode er grundlaget for vurderingen af kravet til merbelastningen.
- Beskyttelsesniveauet for ammoniak er sammensat af flere elementer:
 1. Det generelle krav om reduktion af ammoniak for husdyrbrug omfattet af § 11 og § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
 2. Den maksimale tilladte totaldeposition af ammoniak på ammoniakfølsomme naturområder omfattet af § 7 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
 3. Den maksimale tilladte merdeposition af øvrige ammoniakfølsomme naturområder efter konkret vurdering, jf. § 27, stk. 1, i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. I de tilfælde, hvor der anvendes en beregning af merbelastningen (merdepositionen) af ammoniak, er det den oprindelige ammoniakbelastning, som den ansøgte drift skal vurderes i forhold til.

Dyretryk og udbringningsarealer

Ejede og lejede udbringningsarealer udgør 269,60 ha. Der er ingen aftalearealer. Det ansøgte projekt på Sverige 6 er på 280,20 DE. Herudover produceres der 96,51 DE svinegylle og 0,74 DE dybstrøelse på anden ejendom ejet af ansøger (Hobrovej 4, 9510 Arden). I alt bliver der 377,44 DE svinegylle til udbringning på udbringningsarealerne.

Samlet medfører dette et dyretryk på udbringningsarealerne på 1,40 DE/ha.

BAT

Der er beregnet et BAT-emissionskrav for emissionen af hhv. ammoniak og fosfor fra husdyrbruget på hhv. 3840 kg N/år og 6456 kg P ab lager.

Ved at foretage foderoptimering hos slagtesvinene med henblik for at sænke emissionen af såvel ammoniak og fosfor, har husdyrbruget opnået emissioner, som ligger under BAT kravene. (3748 kg N/år og 6446 kg P ab lager).

Ammoniak

Miljøgodkendelsen omfatter en godkendelse af anlægget og arealer til udbringning af husdyrgødning. Projektet medfører en ammoniakemission fra stald og lager på 3748 kg N/år fra den samlede bedrift, hvilket er en merdeposition på 1670 kg N/år i forhold til nudriften.

Anlægget ligger 0,6 km øst for nærmeste Natura 2000-område nr. 18 Rold Skov m.v. Der er lavet en vurdering af påvirkningen på de arter og naturtyper, der udgør udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

I nærheden af anlægget og udbringningsarealerne ligger der natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Mariagerfjord Kommune vurderer, at miljøgodkendelsen ikke giver anledning til at stille vilkår i forhold til natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Kvælstofudvaskning

Arealerne er beliggende i fosforklasse 0 og 2, og i nitratklasse 0 og 2. Nitratkravet på max 65,8 kg N/ha/år er overholdt, da udvaskningen fra rodzonen er beregnet til 65,8 kg N/ha/år.

Der er et fosforoverskud på 15,3 kg P/ha/år og fosforkravet er overholdt med en margen på 379 kg.

Ejendommen råder over ca. 270 ha beliggende i opland til Mariager Inderfjord og Hjarbæk Fjord og Langerak.

Mariager Inderfjord afvander til Mariager Yderfjord, der er en del af fuglebeskyttelsesområde nr. 2 (*Ålborg Bugt, nordlige del*) og 15 (*Randers og Mariager Fjorde og Ålborg Bugt, sydlige del*) og Ramsarområde nr. 11 (*dele af Randers og Mariager fjorde med tilgrænsende havområde*), der sammen med ådalene udgør habitatområde nr. 14 (*Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord*); samlet Natura2000-område nr. 14.

Hjarbæk Fjord er en del af fuglebeskyttelsesområderne nr. 24 (*Hjarbæk Fjord og Simested Å*) og nr. 14 (*Lovns Bredning*), der sammen med ådalene, her iblandt Glenstrup Sø, udgør habitatområde nr. 30 (*Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal samt Skravad Bæk*); samlet Natura2000-område nr. 30.

Det er vurderet at godkendelsen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af habitatområderne, jf. Miljøstyrelsens vejledning.

Grundvand

Ejendommen har udbringningsarealer, som er beliggende i Nitratfølsomt indvindingsområde (NFI), jf. bilag 7.

NFI er en del af OSD Rold skov syd samt indvindingsoplandet til Arden Vandværk og Rold Vandværk. Områderne er færdigkortlagt af Naturstyrelsen, men der er endnu ikke udarbejdet en indsatsplan.

1.2 Godkendelse

Mariagerfjord Kommune meddeler hermed tillæg til miljøgodkendelse af husdyrbruget på ejendommen beliggende på adressen Sverige 6, 9510 Arden. Afgørelsen meddeles i medfør af Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og på de angivne vilkår.

Der skal gøres opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse eller dispensation efter anden lovgivning.

Tillægget til miljøgodkendelsen gælder hele husdyrbruget med tilhørende arealer og omfatter 8.700 slagtesvin, 32-114 kg (2.136 stipladser) og 12.916 smågrise, 20-32 kg (987 stipladser).

Afgørelsen om tillæg til miljøgodkendelse meddeles på baggrund af, at Mariagerfjord Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Husdyrbruget skal indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen og supplerende oplysninger, indkommet til Mariagerfjord Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen, med mindre vilkårene i dette tillæg miljøgodkendelse og generel lovgivning stiller skærpede krav.

1.3 Gyldighed

Tillægget til miljøgodkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra denne afgørelses meddelelse. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug, og at der er indsat et dyrehold svarende til opstart af den ansøgte produktion. Den fulde årsproduktion behøver således ikke at være opfyldt 5 år efter meddelelse af miljøgodkendelse.

Hvis tillægget til miljøgodkendelsen ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

Dette tillæg til godkendelse omfatter kun forhold, der reguleres i henhold til miljøbeskyttelsesloven og husdyrloven med tilhørende bekendtgørelser. Øvrige tilladelser efter andre lovgivninger skal indhentes særskilt, f.eks. byggeloven, naturbeskyttelsesloven, brandloven og arbejdsmiljøloven.

Hvor intet andet er angivet, er vilkårene i tillægget til miljøgodkendelsens gældende fra det tidspunkt hvor en udnyttelse af godkendelsen påbegynder.

1.4 Generelt

Tillægget til miljøgodkendelsen tager udgangspunkt i gældende lov og vejledninger vedrørende husdyrbrug og indeholder vilkår for husdyrbrugets indretning, drift og kontrol. Vilkårene er stillet på baggrund af de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet samt det supplerende materiale, der er fremkommet under sagsbehandlingen.

Mariagerfjord Kommune har udarbejdet miljøgodkendelsen med hensyntagen til gældende kommuneplan.

Udkastet til miljøgodkendelsen har været i 3 ugers høring hos ansøger, konsulent, naboer m.fl. fra 15. juni 2015 til 14. juli 2015. I høringsperioden er der ikke indkommet bemærkninger til udkastet.

Herudover har sagen har været sendt i høring i Rebild Kommune, idet ejendommen Sverige 6, 9510 Arden er beliggende mindre end 1000 m fra Rebild Kommune samt har udbringningsarealer, der er beliggende i Rebild Kommune. Rebild Kommune havde følgende udtalelse:

Der er ikke længere overlap med § 3 natur. Arealerne i Rebild Kommune skrånner ikke mod beskyttet natur. Rebild Kommune har derfor ikke bemærkninger til driften af arealerne. I forhold til ammoniak er der regnet til kategori 3 natur, da totalbelastningen er under 1 kg N/ha/år har jeg ingen bemærkninger til dette.

1.5 Klagevejledning

I henhold til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over miljøgodkendelsen af ansøgeren, Miljøministeriet samt enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse myndigheder og organisationer, der er angivet i lovens § 85-87.

Udnyttelse af miljøgodkendelse i klageperioden og imens eventuel klage behandles sker på eget ansvar. Ved klage kan Natur- og Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen.

Enhver med retlig interesse i sagens udfald kan klage over denne afgørelse, efter husdyrbrugslovens regler.

En eventuel klage indsendes via Natur- og Miljøklagenævnets klageportal. Adgangen til klageportalen finder du enten via borger.dk eller virk.dk.

Klagefristen er 4 uger og udløber **tirsdag den 8. september 2015 kl. 23.59**. En eventuel klage skal være modtaget senest dette tidspunkt.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at klager indbetaler et gebyr på 500 kr. Gebyret betales med et betalingskort, når du har tastet din klage ind i Klageportalen. Klagen bliver første sendt videre, når gebyret er betalt, og du har endeligt godkendt din klage.

Vejledning om klagereglerne kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.
Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.
4. der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
5. klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Ansøgeren vil få besked, hvis andre klager over afgørelsen.

Mariagerfjord Kommunes afgørelse kan også indbringes for domstolene. Det skal ske inden 6 måneder fra offentliggørelsen eller - hvis den påklages - inden 6 mdr. efter, at der foreligger endelig afgørelse.

1.6 Offentliggørelse

Miljøgodkendelsen vil blive offentliggjort tirsdag den 11. august 2015 ved annoncering på Mariagerfjord Kommunes hjemmeside. Der vil være en kort henvisning til annonceringen i ugeavisen samme dag.

Mariagerfjord Kommune

Kirstin Bjørnbak Kjær

Agronom

Kopi af udkast til miljøgodkendelsen er sendt til:

- Konsulent: Tina Madsen, Agri Nord, e-mail: tim@agrinord.dk
- Naboer:

Tage Nielsen	Amerikavej 21 B,-41	9500	Hobro
Kaj Henning Andersen	Hobrovej 36	9510	Arden
Gitte Svoldgaard Andersen	Hobrovej 36	9510	Arden
Bent Nørholt	Lunddalsvej 1	9510	Arden
Luise Løt Nørholt	Lunddalsvej 1	9510	Arden
René Bach Justesen	Lunddalsvej 2	9510	Arden
Agnieszka Justesen	Lunddalsvej 2	9510	Arden
Kristian Pedersen	Nysumvej 10	9510	Arden
Bettina Rieks Skriver	Nysumvej 12	9510	Arden
Allan Hegelund Jørgensen	Nysumvej 12	9510	Arden
BS HOLDING 2011 ApS	Nysumvej 12	9510	Arden
Motorsport Biludlejning	Nysumvej 12	9510	Arden
Henning Nielsen	Nysumvej 13	9510	Arden
Dorrit Lundquist	Nysumvej 13	9510	Arden
Torben Trier Christiansen	Nysumvej 14	9510	Arden
Lene Odgaard Christiansen	Nysumvej 14	9510	Arden
Gitte Bjeldbak	Nysumvej 15	9510	Arden
Torben Bjeldbak	Nysumvej 15	9510	Arden
Inger Louise Jensen	Nysumvej 15	9510	Arden
Amalie Adler Kjærgaard Andersen	Sverige 1	9510	Arden
Morten Adler Kjærgaard Andersen	Sverige 1	9510	Arden
Ellen Grethe Busk Nielsen	Sverige 4	9510	Arden
Knud Christensen	Nysum Byevej 49	9610	Nørager
Ernst Krebs	Brændsøvej 2, Nysum,	9610	Nørager
LEVEL A HOLDING ApS	Gammel Roldvej 1,	9610	Nørager
Hanne Vester Rasmussen	Gammel Roldvej 1, Nysum,	9610	Nørager
Finn Bødstrup	Gammel Roldvej 1, Nysum,	9610	Nørager
Tobias Lindstrøm Kristensen	Gammel Roldvej 2, Nysum,	9610	Nørager
Jørn Michael Christensen	Gammel Roldvej 4, Nysum,	9610	Nørager
May-Britt Engdal Christensen	Gammel Roldvej 4, Nysum,	9610	Nørager
Ejner Andersen	Nysum Byevej 44, Nysum,	9610	Nørager
Dorthe Helene Vedel Fors	Nysum Byevej 45, Nysum,	9610	Nørager
Knud Christensen	Nysum Byevej 49, Nysum,	9610	Nørager
Else Marie Søndergaard Hald	Nysum Byevej 49, Nysum,	9610	Nørager
Else Bach Rasmussen	Nysum Byevej 53, Nysum,	9610	Nørager
Søren Larsen	Nysum Byevej 53, Nysum,	9610	Nørager
Bodil Kirstine Bonderup	Nysum Byevej 57, Nysum,	9610	Nørager
Per Gert Bonderup	Nysum Byevej 57, Nysum,	9610	Nørager
Anders Peter Bach Pedersen	Nysum Byevej 59, Nysum,	9610	Nørager
Hans Peter Hansen	Nysumvej 20, Nysum,	9610	Nørager

Gitte Hededal Hansen

Nysumvej 20, Nysum, 9610 Nørager

- Ejer af forpagtede arealer
 - Anders Jensen, Roldvej 1, 9510 Arden
 - Ingelise Bisgård, Roldvej 6, 9510 Arden
 - Leif Nørgaard, Hyldevej 6, 9510 Arden
 - Søren Christoffersen, Vestergade 44, 9510 Arden
 - Anders Nielsen, Bækkedalsvej 13, 9520 Skørping
 - Bent Agersø, Buderupholmvej 33, 9530 Støvring
 - Ejner Andersen, Nysum Byvej 44, 9610 Nørager. Mark 40, 41 og 43
 - Åge Sørensen, Brænsøvej 6, 9610 Nørager. Mark 45 og 46
- Arden Vandværk, formand Søren Christoffersen, Vestergade 44, 9510 Arden, e-mail: smc@arden-vandvaerk.dk
- Rold Vandværk, formand Ejner Jensen, Hærvej 13, Rold, 9510 Arden, e-mail: rold13@hotmail.com

Kopi af miljøgodkendelsen er sendt til:

- Konsulent: Tina Madsen, Agri Nord, e-mail: tim@agrinnord.dk
- Naturstyrelsen Aalborg, Niels Bohrs Vej 30, 9220 Aalborg Ø, aal@nst.dk.
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægerne Nordjylland, Nytorv 7, 2. sal, 9000 Aalborg, nord@sst.dk.
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V, ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 3, Postboks 2188, 1017 København K, fbr@fbr.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, lbt@sportsfiskerforbundet.dk.
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København, natur@dof.dk.
- Dansk Ornitologisk Forening, Nordjyllands lokalafdeling, mariagerfjord@dof.dk.
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøvej 20, 2100 København Ø, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Mariagerfjords husdyrgruppe, e-mail: husdyrbrug@dn-mariagerfjord.dk
- Friluftsrådet i Nordjylland, v/Børge Poulsen, himmerland-aalborg@friluftsradet.dk

Naboer og parter orienteres om den endelig tillæg til miljøgodkendelse.

2. Vilkår for miljøgodkendelsen

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser gældende for erhvervsmæssigt husdyrhold – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Tillægget til den eksisterende miljøgodkendelse meddeles på de nedenstående vilkår.

2.1 Generelt

- 7) Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 5 år fra meddelelsen af miljøgodkendelsen. Med "udnyttet" menes, at eventuelt ansøgt byggeri er taget i brug, og at der er indsat et dyrehold svarende til opstart af den ansøgte produktion. Den fulde årsproduktion behøver således ikke at være opfyldt 5 år efter meddelelse af miljøgodkendelsen.
- 8) Bedriften skal underrette tilsynsmyndigheden:
 - om besætningens/produktionens størrelse den 11. august 2020.
 - når besætningen er nået op på 280,20 DE.

Vilkårene erstatter tidligere vilkår 7 og 8.

2.3 Årsproduktion

- 15) Ejendommen har tilladelse til **8.700 slagtesvin**, 32-114 kg (2.136 stipladser) og **12.916 smågrise**, 20-32 kg (987 stipladser), i alt svarende til 280,20 DE.

Vilkårene erstatter tidligere vilkår 15.

- 16) ~~Inden for det nævnte produktionsniveau tillades afvigelser på op til 10 % i indsættelsesvægten af smågrise og op til 5% i afgangsvægten for slagtesvin, så længe det maksimale DE ikke overskrides.~~

Vilkår 16 bortfalder.

- 17) Den godkendte husdyrproduktion for smågrisene skal være jævnt fordelt over året. For slagtesvinene er det "alt ind, alt ud".

Vilkårene erstatter tidligere vilkår 17.

2.4 Foder

- 19) ~~Indholdet af råprotein i foder til slagtesvin må i gennemsnit maksimalt være 150,1 gram råprotein pr. FEsv (foderenhed/svin).~~

Vilkår 19 bortfalder.

- 20) Fosforindholdet må i gennemsnit maksimalt være 4,66 gram pr. FEsv.

Vilkåret erstatter tidligere vilkår 20.

- 21) Der skal ved tilsyn fremvises dokumentation for at vilkår om foderkorrektion er overholdt
- a. Der skal føres en logbog, der skal indeholde følgende oplysninger:
 - vægtintervaller (indgangs- og afgangsvægt)
 - foderforbrug
 - indholdet af fosfor pr. FEsv i de enkelte foderblandinger
 - b. Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.
 - c. I forbindelse med den årlige indsendelse af gødningsregnskab til Plantedirektoratet skal driftsansvarlige foretage en beregning af det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEsv på årsbasis. Beregningen af det gennemsnitlige indhold af fosfor skal ske på grundlag af det faktisk, registrerede forbrug af de enkelte blandinger eller på grundlag af det planlagte forbrug, hvis foderforbruget af de enkelte blandinger ikke registreres.
 - d. Logbogens oplysninger, indlægssedler, blandeforskrifter og årlige beregninger over det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FEsv skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende

Vilkåret erstatter tidligere vilkår 21.

2.5 Ammoniakfordampning fra stald og lager

- ~~22) Gyllekanalerne i staldafsnit 1.1.3 "3 Ny sl-stald" og 1.1.4 "4 Ny smågrisestald" – i alt 1008 m³ – skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe~~
- 23) Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 157.175 kWh.
- 24) Der skal nedlægges køleslanger i staldafsnit 1.1.3 "3 Ny sl-stald" og 1.1.4 "4 Ny smågrisestald" (i alt i 1008 m³ med træk- og slip system) (efter Teknologi-blad "Køling af gyllen i slagtesvinestalde"). For at opnå en reduktion i ammoniakemissionen på 16,5 pct. over året, skal der i gennemsnit over året køles med 17,8 W/ m².
- 25) Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpen. Energimåleren skal være forsynet med automatisk datalogger, der registrerer den månedlige og årlige køleydelse målt i kWh.
- 26) Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
- 27) Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
- 28) Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt.
Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:

- afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmer samt sikkerhedsanordningen
- kontrol af kølekredsens ydelse.

29) Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.

30) Registreringen fra datalogger, logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Vilkår 22 – 30 bortfalder.

2.7 Opbevaring af husdyrgødning

32) Ejendommens to gyllebeholdere (1.1.5 "Eksist gylletank" og 1.1.6 "Ny gylletank") skal være forsynet med fast overdækning i form af teltoverdækning.

Vilkår 32 bortfalder.

2.10 Lugt

- 42) Lugtgener hos naboer skal minimeres f.eks. ved at:
- a. sprede af gødning om dagen, hvor der er en sandsynlighed for, at naboerne ikke er hjemme, samt undgå weekender og helligdag
 - b. tage hensyn til vindretningen i forhold til naboerne

Vilkår 42 erstatter tidligere vilkår 42.

2.18 Udbringningsarealer

71) Ejendommens husdyrgødning må udbringes på de udbringningsarealer, der er angivet på bilag 3.

Vilkår 71 erstatter tidligere vilkår 71.

74) På bedriftsniveau skal der **etableres 3 % ekstra efterafgrøder** ud over de lovmæssige krav. Alle efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder, hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning.

Der skal hvert år være placeret **mindst 15 % efterafgrøder** i markerne, som er beliggende i NFI, udover den til enhver tid lovpligtige andel. Dette er i alt svarende til, at mindst 17,7 ha med efterafgrøder skal placeres på markerne 1-0, 1-1, 2-0, 2-1, 2-2, 4-0, 5-0, 6-0, 6-2, 8-0, 8-1, 10-0, 11-0, 28-0. Udvaskningen af nitrat til grundvand fra de pågældende marker må ikke overskride udvaskningen på planteavlensniveauet.

Vilkår 74 erstatter tidligere vilkår 74.

2.20 Tilsyn, kontrol og egenkontrol

- ~~84) Som dokumentation for at vilkåret om ekstra efterafgrøder er overholdt, skal der ved tilsyn fremvises kopi af det gødningsregnskab, som er indsendt til Plantedirektoratet.~~

Vilkår 84 bortfalder der det er indarbejdet i vilkår 81 i den eksisterende miljøgodkendelse.

**Øvrige vilkår i den eksisterende miljøgodkendelse (mgk. af 16. august 2011)
fortsætter uændret.**

3. Miljøredegørelse og vurdering

Mariagerfjord Kommune har vurderet de miljømæssige forhold ved husdyrproduktionen på Sverige 6, 9510 Arden. Vurderingen er foretaget i medfør af Bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 med efterfølgende ændringer.

Det er kun de forhold, som ændringen vurderes at påvirke, der er beskrevet og vurderet i dette afsnit.

På baggrund af nærværende miljøteknisk beskrivelse har Mariagerfjord Kommune besluttet at meddele godkendelse til produktion af i alt 280,20 DE svin på ejendommen.

Mariagerfjord Kommune har foretaget vurderingen på baggrund af det indsendte ansøgningsskema nr. 74265 version 3 (reel udvidelse), skema nr. 74265 version 2 (grundvandsberegninger) samt ansøgning skema nr. 74568 version (samlede udvidelse).

3.1 Kort resumé

Husdyrbruget ligger på ejendommen matr. nr. 16 Rold By, Rold på adressen Sverige 6, 9510 Arden. Per Andersen søger om, at udvide sin svinebesætning fra 7.500 slagtesvin til 8.700 slagtesvin og 12.500 smågrise til 12.916 smågrise, svarende til en udvidelse fra 232,32 DE til 280,20 DE. Der sker ingen bygningsmæssige ændringer i forbindelse med udvidelsen.

Husdyrbruget har 269,60 ha ejet og forpagtet udbringningsareal (jf. bilag 3).

Der er anmodet om en 5 års udnyttelsesfrist. Anmodningen ske med begrundelse i at effektiviseringen overvejende sker igennem ændret management, hvilket er tidskrævende, da det først skal klarlægges, hvor der skal forbedres. En længere tidsfrist betyder ikke at ansøger har nogle direkte fordele i forhold til den umiddelbare udnyttelse. Forlængelsen vil blot betyde at der er nogle rammer inden for hvilke der er muligt at effektivisere uden at det kræver yderligere tillægsgodkendelser. I tidsrummet for fuld udnyttelse vil alle elementer vedrørende ammoniakreduktion mv. være 100 % i drift. Med hensyn til belastningen fra lugt, vil det være uændret i forhold til udnyttelsesfristen, da antal stipladser er 100 % i brug under hele processen. Mariagerfjord kommune har derfor valgt at imødekomme anmodningen om 5 års udnyttelsesfrist.

3.2 Anlægget og ejendommen

3.2.1 Bygninger

Bedriften er beliggende på Sverige 6, 9510 Arden. En situationsplan med beskrivelse af de enkelte bygningsafsnit fremgår af bilag 1.

3.2.4 Energi og vand

Energi

Forbruget af energi forventes at stige minimalt, da det overordnet set kun er et øget forbrug ved foderblanding og gyllepumpning i forhold til den nuværende produktion

Vand

Stalden forsynes af vand fra egen boring. Vandforbruget vil stige med ca. 500 m³ (normalt) i forhold til den eksisterende godkendelse.

Beregnet vandforbrug efter udvidelsen pr. årssø eller produceret dyr (m³). Beregningerne er foretaget pba. normtal angivet i DJF-rapport nr. 36.

Efter	Antal	Drikkevand, m ³		Drikkevandsspild, m ³		Vaskevand, m ³	
		Norm	Forbrug	Norm	Forbrug	Norm	Forbrug
Årssøer	0	4,89	0	0	0	0,34	0
Smågrise	12916	0,059	762,044	0,015	193,74	0,02	258,32
Slagtesvin*	8700	0,459	3993,3	0,075	652,5	0,025	217,5
Sub total			4755,34		846,24		475,82
Total							6077,4

Mariagerfjord Kommune vurderer, at energi- og vandforbrug er minimeret. Der er bl.a. i den eksisterende miljøgodkendelse stillet vilkår om, at der på bedriften skal foretages et energieftersyn af et energiselskab eller konsulent, hvor de energiforbrugende processer i virksomheden gennemgås.

3.2.7 Transport

Transport af dyr til og fra ejendommen sker ad Sverige. Transport af foder til og fra ejendommen sker ad Sverige, hverdage indenfor normal arbejdstid (7-16). Transport af brændstof til ejendommen sker via Sverige, hverdage indenfor normal arbejdstid. Transport af gylle fra ejendommen sker via Sverige samt interne transportveje og forekommer i udbringningsperioden. Transportveje til de enkelte udspretningsarealer er vist på bilag 2.

Tablet over transporter til og fra ejendommen før og efter udvidelsen.

Art	Antal transporter		Kapacitet		Tidsrum for transport	
	Før	Efter	Før	Efter	Før	Efter
Levering af tilskudsfoder	17	20	32 tons	32 tons	Dagstimer	Dagstimer
Indkøbt korn	1	10	32 tons	32 tons		
Egen foderproduktion	65	65	18 tons	18 tons	Sæsonen	Sæsonen
Indlevering af dyr	96	99	130/gang	130/gang	Dagstimer	Dagstimer
Udlevering af dyr	52	52	140/gang	200/gang	-	-
Udbringning af gylle	190	225	25	25	Sæsonen	Sæsonen
Døde dyr	52	52	-	-	Dagstimer	Dagstimer

Udvidelsen af produktionen betyder en øget mængde husdyrgødning og foderforbrug. Antal transporter stiger dog ikke proportionalt med antal DE, da en del af udvidelsen ske ved øget afgangsvægt.

Der er i opgørelsen ikke fratrukket de transporter der sker internt på ejendommen fra lagertank til arealerne og tilsvarende med afgrøder til siloerne uden vejtransport. Andelen af transporter er derfor væsentligt lavere.

Udbringning af husdyrgødning til arealerne nord for Skørping kan ske fra ejendomme i det område, således at vejtransport med husdyrgødning gennem Rold minimeres.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at der ikke vil være væsentlige gener i forbindelse med transporter til og fra ejendommen, idet der er langt til omkringboende naboer, og der er i den eksisterende miljøgodkendelse stillet vilkår om, at kørsel med husdyrgødning gennem Rold og Arden by kun må ske på hverdage mellem kl. 7-22.

3.2.14 Lugt

Der kan forekomme lugtemission fra produktionen fra selve staldanlægget ved udmugning og rensning af staldanlæg og ved udbringning på marker.

Geneafstanden for husdyrbruget er beregnet til hhv. 284 m (enkelt bolig), 587 m (samlet bebyggelse) og 768 m (byzone m.v.). De faktiske afstande fra lugtcentrum til henholdsvis enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone er minimum hhv. 545 m, 920 og 1015 m, hvilket betyder, at lugtgenekriteriet er overholdt.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at der ikke vil være væsentlige lugtmæssige gener ved driften og udvidelsen. Det er i den eksisterende miljøgodkendelse stillet vilkår jf. kapitel 2 om, at såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentlig større end grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

Der desuden stillet vilkår om begrænsning af lugtgener.

3.3 Produktionen

Der er ansøgt om følgende udvidelse af produktionen:

Husdyrholdets sammensætning	Nudrift (1/1/07)		Mgk (16/8/11)			Tillæg til Mgk		
	Antal	DE	Antal	Stipladser	DE	Antal	Stipladser	DE
Slagtesvin (32-114 kg)*, Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	5.000	128,42	7.500	1.875	212,08	8.700	2.136	250,10
Smågrise (20-32 kg)*, Toklimastald, delvis spaltegulv	0	0,00	12.500	1.320	20,24	12.916	987	30,10
I alt		128,42			232,32			280,20

* ansøgte alders- og vægtintervaller

3.3.1 Foder

BAT

Ifølge BREF-dokumentet er det BAT at fodre med successiv foder (fasefodring) med lavere samlet fosforindhold. I dette foder skal der bruges højt fordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase med henblik på at garantere et tilstrækkeligt indhold af fordøjeligt fosfor.

Desuden fremgår følgende vejledende niveauer for fosfor- og råproteinindhold i foder til svin af BREF-dokumentet:

Art	Faser	Indhold af råprotein (% i foder) ¹⁾	Samlet fosforindhold (% i foder) ²⁾
Fravænnede grise	< 10 kg	19-21	0,75-0,85
Smågrise	< 25 kg	17,5-19,5	0,60-0,70

Slagtesvin	25-50 kg	15-17	0,45-0,55
Slagtesvin	50-110 kg	14-15	0,38-0,49
So	drægtighed	13-15	0,43-0,51
So	diegivning	16-17	0,57-0,65

¹⁾ Med tilstrækkeligt afvejet og optimal tilførsel af aminosyrer

²⁾ Med tilstrækkeligt fordøjeligt fosfor med brug af fx højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase

Foderkorrektion

For at leve op til BAT-kravet til emission af fosfor, foretages der foderoptimering hos slagtesvinene (reduceret mængde fosfor i foderet).

I fodret er gram fosfor pr. FE er reduceret til 4,66 g pr. FE.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at ved efterlevelse af de stillede vilkår vedr. fodring, lever bedriften op til anvendelse af BAT. Der er i den eksisterende miljøgodkendelse stillet vilkår om, at der skal fodres med successivt foder (fasefodring) med lavere samlet fosforindhold. I tillægget er der endvidere stillet vilkår til foderets indhold af fosfor. I foderet skal der bruges højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase med henblik på at garantere et tilstrækkeligt indhold af fordøjeligt fosfor. Mariagerfjord Kommune vurderer desuden, at foderet opbevares og håndteres forsvarligt.

3.3.2 Husdyrgødning produktion og opbevaring

På ejendommen Sverige 6 er der en normproduktion af husdyrgødning på 5.614 m³ og en fysisk lagerkapacitet på 5.700 m³ i lagertanke, dertil kommer gyllekanaler. Indregnes 10 % ekstra kapacitet på de overdækkede lagertanke er kapaciteten 6.270 m³. Isoleret er der således over 12 mdr. kapacitet.

Tilsvarende er der på Hobrovej 4 en normproduktion af husdyrgødning på 3.862 m³ og en lagerkapacitet på 2.700 i lagertanke, 80 m³ i fortank samt 720 m³ i kanaler. Der er således 10,8 mdr. kapacitet på ejendommen (jf. bilag 4).

Opbevaring af flydende husdyrgødning på ejendommen.

BEHOLDER	Beholder nr.	Kapacitet (m ³)	Byggeår	Kontrolår	Overdækning	Pumpe-system fra beholder til gyllevogn
Gyllebeholder	137478	3500	2010		Ja	Suges
Gyllebeholder	137477	2200	2000	2010	Ja	Suges
Fortank	-	-	-	-	-	-
Kanaler	-	-	-	-	-	-
I alt		5700				

Lagerkrav på Sverige 6 er $5.614 \cdot 0,75 = 4.211 \text{ m}^3$. Der er således 2.059 m³ lagerkapacitet i overskud.

Lagerkrav på Hobrovej 4 er $3.862 \cdot 0,75 = 2.897 \text{ m}^3$. Der er således 603 m³ lagerkapacitet i overskud.

Der er således samlet på bedriften en gødningsproduktion på 9.476 m³ (norm) og en lagerkapacitet på 9.770 m³. Bedriftens samlede krav til lagerkapacitet er 7.107 m³. Det er således muligt, at udleje op til 2.600 m³ lagerkapacitet indenfor eller udenfor bedriften og samtidig opretholde 9 mdr. lagerkapacitet.

Gødningsproduktionen og driftstype er vedlagt som bilag 4.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at husdyrgødningen opbevares og håndteres miljømæssigt forsvarligt. Det vurderes, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen.

3.4 Bedst tilgængelige teknik (BAT)

I nedenstående afsnit har kommunen vurderet, hvilke krav bedriften skal opfylde inden for de enkelte områder for at leve op til BAT, inklusiv ansøgers redegørelse (*i kursiv*). Afsnit 3.4.1 indeholder en vurdering af, hvilken ammoniakemissionsgrænse og fosforemissionsgrænse, Mariagerfjord Kommune finder, at det er rimeligt at stille krav om i forhold til anvendelse af BAT samt en vurdering af, om ansøger lever op til dette.

3.4.1 Vurdering af bedriftens emission af ammoniak og fosfor i forhold til BAT

Ammoniak

Husdyrbrug giver anledning til tab af kvælstof ved fordampning af ammoniak. Dette tab kan modvirkes i flere led af produktionen ved hjælp af flere forskellige teknikker og teknologier.

De teknikker og teknologier, der kan begrænse ammoniakfordampningen fra anlægget, består af metoder, der begrænser dyrenes udskillelse af kvælstof gennem fodringsoptimering, metoder, der begrænser tabet af ammoniak fra husdyrgødningen under transport og lagring, samt metoder, der opsamler ammoniak fra luften ved rensning.

Det er muligt at kombinere disse teknikker og teknologier på flere måder, og effekten af en bestemt teknik eller teknologi, vil derfor afhænge af, hvilke andre teknikker og teknologier der anvendes i andre led af produktionen. Hertil kommer, at det er en del af princippet om anvendelse af BAT, at kommunalbestyrelsen ikke stiller krav om anvendelse af en bestemt teknik – dette valg skal ansøgeren selv træffe. Derimod fastlægger kommunalbestyrelsen emissionsgrænseværdier for anlægget ud fra et konkret skøn, som er opnåelige ved anvendelse af BAT.

Fosfor

Ved udbringning af husdyrgødning svarende til harmonikravet for kvælstof vil fosfortilførslen til udbringningsarealerne for flere husdyrtyper overstige afgrødernes behov, som ligger på 20-25 kg P/ha. Ved en fortsat ophobning af fosfor i landbrugsjorden er der risiko for, at fosforbidraget fra landbrugsjorden til vandmiljøet kan øges.

De teknikker og teknologier, der er rettet mod at reducere tilførslen af fosfor til udbringningsarealerne omfatter enten fodringsteknikker, der mindsker husdyrgødningens indhold af fosfor, eller separeringsteknikker, der medfører, at den mest fosforholdige del af husdyrgødningen kan afsættes til udbringning på andre arealer eller til forbrænding eller afgasning i biogasanlæg. Muligheden for afsætning kan på nuværende tidspunkt ikke forudsættes at være til stede for alle producenter. Alene af denne grund er teknikken ikke relevant ved fastlæggelse af branchespecifikke emissionsgrænseværdier.

Miljøstyrelsen har derfor baseret emissionsgrænseværdien for fosfor på en enkelt fosforreducerende teknik, som omfatter optimering af fosforudnyttelsen hos slagtesvin. Anvendelsen af denne teknik vurderes at være omkostningsneutral.

Vejledende BAT-standardvilkår

En vurdering af hvilket emissionsniveau, der kan betragtes som opnåeligt ved anvendelse af BAT, bør indeholde en samlet vurdering af det teknisk og økonomisk mulige for anlægget som helhed. Her differentieres mellem eksisterende stald og nybyggeri eller gennemgribende renovering af eksisterende stald, i forhold til forskellige proportionalitetsbetragtninger.

Miljøstyrelsen har udarbejdet vejledende BAT-standardvilkår indeholdende vejledende emissionsgrænseværdier for relevante forureningsparametre, som er opnåelige ved anvendelse af BAT. Miljøstyrelsen har for hver enkelt dyretype foretaget en undersøgelse af, hvilke teknikker og teknologier, der inden for områderne foder, staldindretning, opbevaring af husdyrgødning og udbringning af husdyrgødning kan bidrage til at begrænse forureningen fra husdyrbrug. Herefter har Miljøstyrelsen vurderet, hvilken kombination af teknikker og teknologier, der efter en nærmere række kriterier, kan betegnes som værende BAT.

Indtil videre er emissionsgrænseværdierne kun af vejledende karakter. Det betyder, at det fortsat er kommunalbestyrelsens ansvar at sikre, at der bliver foretaget en vurdering af, hvorvidt ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af BAT, og i den forbindelse fastsætter nødvendige og relevante vilkår herom i den enkelte miljøgodkendelse.

I den konkrete sag har Mariagerfjord Kommune ikke fundet anledning til at fravige Miljøstyrelsens vejledning i forbindelse med emissionsgrænseværdier for relevante forureningsparametre, og Mariagerfjord Kommune har foretaget sin vurdering af, hvorvidt husdyrbruget lever op til anvendelse af BAT, mht. emission af ammoniak og fosfor, på baggrund af de vejledende emissionsgrænseværdier for ammoniak og fosfor.

Fastlæggelse af emissionsgrænseværdien for anlægget – Sverige 6

Der er i den konkrete sag taget udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for konventionel produktion af hhv. slagtesvin og smågrise på gyllebaserede staldsystemer^{1,2}.

Nedenstående to tabeller viser den opnåelige emission for husdyrbruget Sverige 6 ved anvendelse af BAT.

Ammoniak:

Ansøgt dyrehold, tung race	Ny-etablering	Antal	Antal DE	Emission opnåelig ved anvendelse af BAT, Kg NH ₃ -N pr. produceret gris/slagtesvin*	Samlet ammoniakemission, Kg NH ₃ -N
Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv (32-114 kg))	Nej	8.700	250,10	0,407	3.536
Smågrise fra 7,2 kg, Toklimastald, delvis spaltegulv (20-32 kg)	Nej	12.916	30,10	0,023	298
Samlet					

¹ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Husdyrbrug med konventionel produktion af slagtesvin 30 – 102 kg (gyllebaserede staldsystemer) – omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12. Miljøministeriet, Miljøstyrelsen 2010.

² Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Husdyrbrug med konventionel produktion af smågrise (gyllebaserede staldsystemer) – omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12. Miljøministeriet, Miljøstyrelsen 2010.

emissionsniveau				
------------------------	--	--	--	--

* Miljøstyrelsens vejledning, tabel 2 korrigeret for afvigende vægtgrænser

Fosfor:

Ansøgt dyrehold, tung race	Antal DE	Emission opnåelig ved anvendelse af BAT Kg P/DE ab lager*	Samlet fosforemission, Kg P ab lager
Slagtesvin	250,10	22,3	5.577
Smågrise	30,10	29,2	879
Samlet emissionsniveau			6.456

* Miljøstyrelsens vejledning

Vurdering af ammoniak- og fosforemissionen mht. BAT for Sverige 6

Som det ses af ovenstående tabel, bliver den samlede årlige ammoniakemission, som er opnåelig ved anvendelse af BAT på anlægget, beregnet til 3.834 Kg NH₃-N pr år. I ansøgningen er den samlede emission fra anlægget beregnet til 3.745 Kg NH₃-N pr år. Den samlede fosfor emission, som er opnåelig ved anvendelse af BAT, bliver beregnet til 6.456 kg P ab lager. I ansøgningen er den samlede emission af fosfor ab lager for produktionen på Sverige 6 beregnet til 6446 kg P ab lager.

Mariagerfjord Kommune vurderer samlet, at husdyrbruget lever op til BAT mht. ammoniak- og fosforemission, bl.a. ud fra en økonomisk proportionalitetsbetragtning jf. Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier. Emissionsgrænseværdien for hhv. ammoniak og fosfor og dermed BAT-kravet for tillægget til miljøgodkendelsen for Sverige 6, er **3.834 Kg NH₃-N pr år** og **6.456 kg P ab lager**, jf. Miljøstyrelsens vejledning og Mariagerfjord Kommunes vurdering.

3.8 Natur og vand

Mariagerfjord Kommune har vurderet om produktionen på Sverige 6, 9510 Arden har effekt på vand- og naturtilstanden samt grundvandskvaliteten i området. Vurderingen er foretaget på baggrund af beregninger udført i det lovbestemte elektroniske ansøgningsskema om miljøgodkendelse jf. Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. I relation til overfladevand, dvs. vandløb, søer og marine områder, er der endvidere foretaget en vurdering ud fra kendskab til afstrømningsforhold til recipienterne samt dræning af arealerne.

3.8.1 Ammoniak

Ammoniak fra staldanlæg

Projektet vil medføre en beregnet totalemission fra stald og lager på ca. 3748 kg N/år, hvilket svarer til en meremission på ca. 1670 kg N/år.

Vurdering af påvirkninger på naturområder jf. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Beskyttelsesniveauet for ammoniak fremgår af nedenstående tabel.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af	Max. meredeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en

naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove.	merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.
---	---

*)I den konkrete sag er der 0 husdyrbrug. Den maksimale totaldeposition er derved 0,7 kg N/ha/år.

Mariagerfjord Kommune har derfor foretaget en konkret vurdering af påvirkningen fra produktionen på Sverige 6 til nærliggende følsomme naturområder. Konkret er der foretaget en beregning i 4 naturpunkter. Naturarealernes beliggenhed kan ses af bilag 5 og beregningerne kan ses i skemaet herunder.

Punkt nr.	Naturtype	Kategori	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merbelastning (kg N/ha/år)	Beskyttelsesniveau (kg N/ha/år)
1	Kildevæld (7210)	1	0,2	0,1	0,7 (totaldep.)
2	Overdrev	3	0,9	0,4	1,0 (merdep.)
3	Overdrev	3	0,3	0,1	1,0 (merdep.)
4	Mose	3	0,8	0,4	1,0 (merdep.)

Kategori 1-natur

Kategori 1-natur omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget, se bilag 6, for Natura 2000-områderne. De er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen.

Nærmeste kategori 1-natur (naturpunkt nr.1) er et kildevæld (7210) beliggende i Natura 2000-område nr. 18. Der er beregnet en totaldeposition fra anlægget på 0,2 kg N/ha/år i området, og beskyttelsesniveauet er dermed overholdt.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur (naturpunkt nr. 2) udgøres af ammoniakfølsomme områder udenfor Natura 2000-områder, nærmere bestemt højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Der findes ikke Kategori 2-natur i området, hvortil det er relevant at beregne ammoniakdeposition, hvilket hænger sammen med emissionens størrelse og afstand. Beskyttelsesniveauet er dermed overholdt.

Kategori 3-natur

Kategori 3-natur (naturpunkt nr. 2-4) udgøres af øvrige ammoniakfølsomme § 3-arealer, som heder, moser og overdrev, samt ammoniakfølsomme skove. Nærmeste forekomst (pkt. 2) er et overdrev ca. 270 m. mod S, som modtager 0,4 kg i merdeposition. Næste er pkt. 3, som er et overdrev ca. 590 m. mod V, og det modtager 0,1 kg i merbelastning. Sidste punkt er pkt. 4, som ligger ca. 675 m. mod NØ. Pkt. 4 modtager 0,4 kg i merbelastning. Beskyttelsesniveauet er dermed overholdt.

Staldanlæg i relation til arter på udpegningsgrundlaget for natura 2000-område nr.18, Rold Skov, Lindenberg Ådal og Madum Sø.

Det er Mariagerfjord Kommunes opfattelse, at hvis ansøgningen ikke er i modstrid med bevaringsmålsætningen for naturtyperne, kan det sikres, at arterne ikke påvirkes i modstrid med ønsket om gunstig bevaringsstatus for disse. Da naturtyper i kategori 1 ikke

påvirkes over beskyttelsesniveauet, vurderes det, at der ikke er problemer i forhold til arter på udpegningsgrundlaget. Udpegningsgrundlaget fremgår af bilag 6.

Staldanlæg i relation til Bilag IV-arter

Der er ingen registrerede bestande af Bilag IV-arter, eller potentielle levesteder i nærheden af staldanlægget.

Konklusion – anlægget

Det er kommunens samlede vurdering med baggrund i miljøstyrelsens vejledning, at den ansøgte drift, med de hertil stillede vilkår, er foreneligt med husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, habitatdirektivforpligtelsen som denne er defineret i miljøstyrelsens vejledning.

Godkendelse af samtlige arealer under cvr nr. 21750670

Godkendelsen omfatter samtlige arealer, som drives under samme CVR nr. 21750670. Arealerne fremgår af bilag 2 og 3. Størstedelen af arealerne må anvendes som udbringningsareal for husdyrgødning, men er underlagt de begrænsninger, som følger af vilkårene i denne miljøgodkendelse.

Enkelte arealer er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Disse arealer må ikke anvendes til udbringning af husdyrgødning eller på anden måde udsættes for en intensiveret drift.

Udbringningsarealer

Udbringningsarealer i relation til beskyttet natur

Projektet omfatter ikke udbringning af husdyrgødning på arealer registrerede som beskyttede naturtyper.

Der er adskillige udbringningsarealer, der ligger op ad beskyttet natur.

Natura 2000-områder

Nærmeste natura 2000 område fra udbringningsarealerne er Natura 2000-område nr. 18 Rold Skov m.v. Udpegningsgrundlaget for området fremgår af bilag 6. Der er marker, der grænser direkte op til Natura 2000-området, men ikke til kortlagt natur. Mariagerfjord Kommune vurderer derfor, at der pga. afstanden ikke vil ske negative effekter ved udbringningen på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag, se bilag 6.

Bilag IV-arter

Der er ingen registrerede bestande af Bilag IV-arter, eller potentielle levesteder på udbringningsarealerne.

Fredning, beskyttede diger og fortidsminder

Der er ingen arealkonflikter i relation hertil.

Konklusion - arealer

Det er kommunens samlede vurdering med baggrund i miljøstyrelsens vejledning, at den ansøgte drift, med de hertil stillede vilkår, er foreneligt med husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og habitatdirektivforpligtelsen som denne er defineret i miljøstyrelsens vejledning.

3.8.2 Tab af næringsstoffer til overfladevand

Faktuelle forhold

Hovedparten af Ansøgningens arealer blev godkendt i 2011. Med dette tillæg godkendes yderligere ca. 35. ha hvoraf ca. 8 ha ligger i mariagerfjord kommune. og behandles i dette afsnit, de resterende nye arealer er beliggende i Rebild Kommune. Tillægget giver anledning til ændret nitratudvaskning og fosforbalance, hvorfor disse forhold vurderes for alle arealer og der laves en ny habitatvurdering af påvirkningen af fjernrecipienterne Mariager Fjord og Hjarbæk Fjord. Arealerne afvander via vandløbet Holmen og Lunddal Bæk til Lindenberg Å og Langerak, via Hvarre-lingård bæk til Villestrup å og Mariager Inderfjord, og via Simested Å til Hjarbæk fjord.

Mariager Inderfjord er ikke et internationalt naturbeskyttelsesområde, men afvander til Mariager Yderfjord, der er en del af fuglebeskyttelsesområde nr. 15 (*Randers og Mariager Fjorde og Ålborg Bugt, sydlige del*) og Ramsarområde nr. 11 (*dele af Randers og Mariager fjorde med tilgrænsende havområde*), der sammen med ådalene udgør habitatområde nr. 14 (*Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord*); samlet Natura2000-område nr. 14.

Hjarbæk Fjord er en del af fuglebeskyttelsesområderne nr. 24 (*Hjarbæk Fjord og Simested Å*) og nr. 14 (*Lovns Bredning*), der sammen med ådalene, her iblandt Glenstrup Sø, udgør habitatområde nr. 30 (*Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal samt Skravad Bæk*); samlet Natura2000-område nr. 30.

Ingen udbringningsarealer er beliggende i oplandet til større målsatte søer.

Jordbundstyperne for udbringningsarealerne er i ansøgningen angivet som værende grovsandet jord (JB1), finsandet jord (JB2), fin lerblandet sandjord (JB4) og humus (JB11). Der er god overensstemmelse med det vejledende tema på arealinfo.

Der er anvendt sædskiftet S4 og S2 (jf. sædskiftenotatet) i ansøgningen, hvilket svarer til referencesædskiftet.

Der er sporadiske pletter af lavbund på udbringningsarealerne. Ca 5,5 ha er angivet som drænet lavbundsjord, hvilket stemmer overens med kommunens vurdering.

Næringsstoffer fra husdyrproduktion i relation til vandmiljøet

Et husdyrbrug vil normalt give anledning til udledning af næringsstoffer til vandmiljøet, idet markerne generelt tilføres flere næringsstoffer, end der fjernes med afgrøderne. Tabet af næringsstoffer til vandmiljøet kan variere betydeligt fra den ene produktion til den anden afhængigt af udbringningsmetode, jordbundsforhold, jordens reduktionskapacitet, fosformætningsgraden m.v.

Transporten af kvælstof fra udbringningsarealer til vandløb, søer og hav er tæt knyttet til transport af vand og kan således ske dels overfladenært naturligt eller via dræn eller via udvaskning til grundvandet, der dernæst føder vandløb, søer og fjorde/hav. Overfladenær afstrømning betyder oftest, at en relativt stor del af kvælstoffet når fjordene, mens nedsivning til grundvandet oftest medfører reduktion i større eller mindre grad. Landet er inddelt i nitratklasser, dels efter recipientens kvælstoffølsomhed, dels efter forventet gennemsnitlig reduktionsprocent for kvælstof mellem rodzone og recipient.

Fosfor findes også opløst i jordvandet, men bindes i højere grad end kvælstof til partikler. Fosfor tabes ikke jævnt fordelt i tid og rum, idet en meget stor del af tabet sker fra mindre dele af arealerne og ofte i pulser. Da fosfor kan tabes til vandmiljøet både på opløst og partikulær form og ad flere veje, afhænger tabsrisikoen i høj grad af de lokale forhold. Oftest er det kombinationer af flere faktorer, der bestemmer, hvor høj risikoen er for tab til vandmiljøet. Om en sandjord eller en lerjord har den største samlede tabsrisiko afhænger således både af en række lokale forhold, og hvilken tidshorisont risikoen vurderes på. Dog er der generelt og for begge jordbundstyper en sammenhæng mellem overskud i tilførsler af fosfor, jordens fosforstatus og de arealbetingede tilførsler af fosfor til vandmiljøet. Således stiger tabsmængden af partikelbundet fosfor ved overfladiske afstrømningsprocesser og i drænvand i takt med stigende fosforindhold i overjorden.

Desuden øges risikoen for udvaskning af opløst fosfor med stigende fosformætningsgrad, idet jordens evne til at tilbageholde fosfor falder. Dansk landbrugsjord er i en længere årrække tilført fosfor i overskud. Dette har medført, at jordens indhold af plantetilgængeligt fosfor i store dele af landet rigeligt dækker planternes behov. Der er således også uden en fortsat overskudstilførsel en stor pulje potentielt til rådighed for udledning.

Kvaliteten af vandmiljøet i søer, fjorde og indre farvande er påvirket af for store tilførsler af næringsstoffer. Forureningen medfører øget vækst af planktonalger og enårige alger som f.eks. søsalat. Ved store tilførsler af næringsstoffer reduceres sigtddybden i vandet, bundvegetation, som f.eks. ålegræs, reduceres, opvækstmuligheder for fisk forringes og risikoen for iltsvind øges til skade for plante- og dyrelivet. Søer er oftest mest følsomme overfor tilførsel af fosfor, mens mange fjorde og kystnære områder er følsomme overfor både kvælstof og fosfor.

Vandløb regnes generelt ikke for at være følsomme overfor en øget belastning med næringsstoffer. Deres funktion er primært som transportvej for næringsstoffer mellem udbringningsarealer og mere næringsstoffølsomme naturtyper som søer og fjorde. Også eventuelle halv våde naturtyper som moser og enge kan påvirkes af næringsstoffer i vandløb, der gennemløber disse.

Direkte overfladisk afstrømning af husdyrgødning og andet organisk materiale til vandløbene kan desuden have en væsentlig negativ indvirkning på vandløbsfaunaen på grund af akut giftighed og højt iltforbrug.

Det ansøgte projekt i relation til det generelle beskyttelsesniveau i husdyrloven

Kvælstof

Udbringningsarealerne ligger fordelt mellem nitratklasse 0 og 2. Nitratklasse 0 og 2 omfatter områder, der afleder vand til meget sårbare vandområder, og hvor nitraten, der udvaskes fra markens rodzone reduceres med mellem hhv. 75-100% og 50-75%, før den ender i recipienten.

Da udbringningsarealerne er omfattet af nitratklasse 0 og 2, må dyretrykket som udgangspunkt højst være 87,24 % af det generelt tilladte dyretryk. Et højere dyretryk (DE_{reel}) kan dog tillades, hvis der kompenseres via andre virkemidler, således at udvaskningen (KgN/ha DE_{reel}) af kvælstof fra rodzonen ikke overstiger en udvaskning svarende til det reducerede dyretryk (KgN/ha DE_{max}). Dette er opfyldt i det aktuelle projekt, da den maksimalt tilladte og den reelle udledning af kvælstof fra rodzonen i ansøgningssystemet begge er beregnet til 65,8 kgN/ha. Sænkningen af udvaskningen fra rodzonen er opnået via 3% ekstra efterafgrøder i forhold til plantedirektoratets krav. Der er stillet fastholdende vilkår til andelen af ekstra efterafgrøder.

Det er ikke muligt i den konkrete sag at skærpe beskyttelsesniveauet jf. kriterierne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 4.

Fosfor

Der er et fosforoverskud fra husdyrgødningen på 15,3 kg P/ha/år og fosforkravet er overholdt med en margin på 379,1 kg.

Mariager Fjord og Hjarbæk Fjord og Ålborg Bugt er registreret som internationale beskyttelsesområder overbelastet med fosfor i statens kortværk på Danmarks Miljøportal.

I husdyrgodkendelsesordningen er der, foruden arealer med risiko for direkte overfladisk afstrømning, fokus på arealer med specielt høj risiko for udvaskning af fosfor til overfladevand. Disse arealer er omfattet af fosforklasse 1 - 3.

Lavbundsarealer der er drænede eller grøftede, er omfattet af fosforklasse 2. Dette medfører, at der stilles krav om et maksimalt fosforoverskud på 2 kg P/ha/år. Arealerne er dog ikke omfattet af kravet, hvis ansøger kan dokumentere ved jordbundsanalyser, at jernfosforforholdet (FeBD:PBD-molforholdet) er over 20. Tilsvarende er drænede lerjorde omfattet af fosforklasse 0, 1 eller 3 afhængigt af fosfortallet i jorden. Kravene vedr.

fosforoverskud på de enkelte risikoarealer beregnes og kontrolleres ikke selvstændigt, men som en del af det vægtede gennemsnitlige fosforoverskud på bedriftsniveau. I henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 4 er det muligt efter en konkret vurdering af risiko for fosfortab og recipientens sårbarhed at øge beskyttelsen ved at hæve fosforklassen for drænet sandjord til fosforklasse 1 eller 3, hvis jordens fosfortal er hhv. over 4 eller 6.

Det er på baggrund af ovenstående Mariagerfjord Kommunes vurdering, at det aktuelle projekt opfylder det generelle beskyttelsesniveau for overfladevand, der er fastsat i det danske lovgrundlag vedr. husdyrbrug.

3.8.2.1 Påvirkning via overfladevand af internationale naturbeskyttelsesområder samt lokale og regionale interesser.

Kommunen har mulighed for i særlige tilfælde at fastsætte yderligere vilkår ud over husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau. Ved særlige tilfælde forstås en virkning på miljøet, som ikke er i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, eller en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser. I begge tilfælde skal anvendes beregningsmetoder og kriterier for vilkårsfastsættelse, der er beskrevet i bilag 3 og 4 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Det påhviler således kommunen at vurdere konkret, om en ansøgt aktivitet vil være i overensstemmelse med habitatdirektiv-forpligtigelserne jf. § 23 i husdyrgodkendelsesloven, EF-Habitatdirektivets artikel 6, stk. 3 og bekendtgørelse nr. 408 af 01/05 2007 (habitatbekendtgørelsen). For at projektet kan gennemføres skal en konkret vurdering med sikkerhed kunne fastslå, at projektet **ikke vil være i modstrid med ønsket om at genoprette eller sikre gunstig bevaringsstatus for de relevante naturtyper og arter.**

Mariager Fjord

Mariager Fjord er en særligt kvælstoffølsom recipient, som i forvejen er overbelastet med næringsstoffer (jf. bl.a. statens Natura 2000- og vandrammedirektiv-basisanalyser af 22. juni 2007). Modelberegninger udarbejdet af Nordjyllands og Århus Amter estimerede fjordens tålegrænse til ca. 12 kg N/ha fra landbrugsjorder, hvis fjorden i fremtiden skal nå en stabil miljøtilstand. Dette beskyttelsesniveau blev gengivet i den statslige basisanalyse, der heller ikke forventede, at fjorden alene i kraft af de nuværende og planlagte tiltag kan forventes at opnå miljømålsopfyldelse i 2015. Miljøcenter Aalborg fremlagde den 8. november 2007 oplysninger om fjordens aktuelle tilstand for Mariagerfjord Kommune. Det fremgik heraf, at fjorden senest sommeren 2006 var meget tæt på at blive omfattet af et alvorligt og omfattende iltsvind, lignende det som senest indtraf i 1997. Heller ikke modelberegninger, der indregner de senere års data (DMU rapport nr. 685, 2008) giver grundlag for at forkaste de tidligere faglige vurderinger af fjordens følsomhed for tilledning af næringsalte. Statens tværministerielle udvalg, Gotfredsens Udvalget, publicerede i juni 2007 rapporten "Fagligt udredningsarbejde om virkemidler i forhold til implementering af vandrammedirektivet". Rapporten, som vurderer hvordan vandrammedirektivets miljømål kan opnås mest omkostningseffektivt, konkluderede således, at der vil være behov for en yderligere kvælstofreduktion til Mariager Fjord på 89-270 t N/år foruden allerede på det tidspunkt iværksatte eller vedtagne tiltag.

Mariager Fjord er desuden følsom overfor fosfor, idet algeproduktionen i dele af året er styret af tilgængeligheden af fosfor. Det er i de tidligere regionplaner samt i basisanalyserne vurderet, at der vil være behov for at reducere tilførslerne af fosfor.

Der forventes ikke mål opfyldelse i Mariager Fjord ved udgangen af denne vandplanperiode.

Hjarbæk Fjord

Hjarbæk Fjord er en særligt kvælstoffølsom recipient, som i forvejen er overbelastet med næringsstoffer (jf. statens Natura 2000- og vandrammedirektiv-basisanalyser af 22. juni 2007.) Der fandtes ikke, hverken i basisanalyse eller amternes planer for Limfjorden

specifikke miljømål/tålegrænser for Hjarbæk Fjord eller de øvrige mindre dele af Limfjorden. Regionplanernes mål om et naturligt og alsidigt dyreliv forventedes imidlertid at kunne opfyldes ved en samlet tilførsel af kvælstof på mellem 8.000 og 12.000 tons kvælstof og ca. 300 ton fosfor årligt til hele Limfjorden, hvilket kan omsættes til en gennemsnitlig udledning fra landbrugsarealerne i hele fjorden på mellem 9 og 16 kg N/ha/år. Basisanalysen citerede recipientkvalitetsplanen for Limfjordens miljømål på 9520 tons kvælstof i alt fordelt med 1340 tons fra punktkilder og 8180 tons fra den diffuse tilførsel og konstaterer, at selv hvis/når der opnås fuld effekt af vandmiljøplanerne I – III, når den samlede diffuse tilførsel maksimalt ned på ca. 9700 tons kvælstof pr. år. Basisanalysen fordelte ikke det diffuse bidrag mellem landbrug og øvrigt opland, men regnes der med en gennemsnitlig tilførsel for den øvrige del af oplandet på 5,8 kg N/ha, kan de 8.180 tons N fra den samlede diffuse tilførsel omregnes til gennemsnitligt 14 kg/ha/år fra landbrugsarealet.

Hjarbæk Fjord, der udmunder i Lovns Bredning og herefter i Risgårde Bredning er pga. en dæmning med uhensigtsmæssig konstruktion over forbindelsen til Lovns Bredning en kunstig tærskelfjord med deraf følgende ringe udskiftning af vand og næringsstoffer. Fjorden har desuden et meget stort opland ikke mindst set i relation til fjordens størrelse. Afsnøringen af fjorden kombineret med det store opland og deraf følgende store næringssalttilførsel gør Hjarbæk Fjord til et særligt sårbart område, der ofte rammes af iltsvind. Iltsvindet medfører, udover skader på dyre og plantelivet, frigivelse af næringssalte fra bunden og er dermed med til at forværre situationen yderligere i form af næring til nye opblomstringer. Der er derfor af de tidligere amter peget på, at en særlig indsats i oplandene til de ofte iltsvindsramte områder vil være mere givtig end en gennemsnitlig reduktion af udledningen fra hele oplandet til Limfjorden. Således var der i Viborg Amts sidste regionplan en målsætning for udledning af kvælstof fra landbrugsarealer til Limfjorden, hvorefter der højst måtte udledes 14 kg N/ha til Limfjorden og 10 kg N/ha i de indre dele af fjorden.

Hjarbæk Fjord er (foruden kvælstof) følsom overfor fosfor, idet algeproduktionen i dele af året er styret af tilgængeligheden af fosfor. Det er i de tidligere regionplaner samt i basisanalyserne vurderet, at der vil være behov for at reducere tilførslerne af fosfor. Der forventes ikke målopfyldelse i Hjarbæk Fjord ved udgangen af denne planperiode.

Vurdering af skadevirkning fra kvælstof jf. Miljøstyrelsen vejledning

Et projekt skal overholde 2 afskæringskriterier for ikke at kunne have en skadevirkning på internationale naturbeskyttelsesområder. Afskæringskriteriets pkt. 1 omfatter en vurdering af, om det ansøgte i forbindelse med andre planer og projekter vil kunne have en skadevirkning. Afskæringskriteriets pkt. 2A / 2B omfatter en vurdering af, om det ansøgte i sig selv vil kunne have en skadevirkning.

Afskæringskriteriets pkt. 1

Kriteriet for hvornår et husdyrbrug i sammenhæng med andre planer og projekter ikke har en væsentlig påvirkning af et habitatområde er, at der ikke sker en stigning i husdyrtrykket i oplandet til habitatområdet.

Husdyrtrykket i oplandet til habitatrecipienterne er i perioden fra 2007 til 2014 faldende, hvorfor det ansøgte i kumulation med andre projekter og planer i oplandet i henhold til miljøstyrelsens vejledning ikke vurderes at have en skadevirkning på habitatområdet.

Ansøgningen opfylder således afskæringskriteriets pkt. 1 for husdyrbrug beliggende i områder med stigende dyretryk i opland til marine habitatområder overbelastet med kvælstof.

Afskæringskriteriets pkt. 2A / 2B

Kriteriet for, hvornår et projekt i sig selv påvirker et habitatområde væsentligt er, at kvælstofbelastningen fra projektet ikke overstiger 5 % af den samlede kvælstofbelastning af habitatområdet, hvis habitatområdet er kvælstoffølsomt, og 1 % hvis habitatområdet er særligt sårbart.

Mariager- og Hjarbæk Fjord klassificeres af Mariagerfjord Kommune, som særlig sårbare områder jf. Miljøstyrelsens Vejledning om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande, idet fjorden er et lukket bassin og samtidigt et meget følsomt Natura2000-områder. Dette betyder, at det ansøgte ikke må udgøre mere end 1 % af den samlede udvaskning til fjord og sø, hvis projektet skal kunne udelukkes at kunne have en skadesvirkning på fjorden.

I forhold til lukkede vandområder som Mariager Fjord er Ålborg Bugt mere robust over for udvaskning fra oplandet, på grund af stor vandudskiftning med resten af Kattegat, Skagerrak og Nordsøen. Kriteriet for hvornår et Landbrug i oplandet til Ålborg Bugt har en væsentlig påvirkning på Ålborg Bugt er ved en udvaskning til recipienten på 5 % af den samlede kvælstofbelastning.

I henhold til miljøstyrelsens vejledning om, hvornår et landbrug har en væsentlig påvirkning af et habitatområde, skal der i vurderingen alene indgå den merbelastning (husdyrbidraget) der er i forhold til en situation, hvor der havde været planteavl på arealerne.

maksimalt udgører 1 pct. af den samlede kvælstofudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland. Den nuværende kvælstofpåvirkning af Mariager Inderfjord er ifølge udkast til Vandplanen 505.000 kg N/år. 1 pct. heraf er 5.050 kg.

Hjarbæk Fjord klassificeres af Mariagerfjord Kommune, som særlig sårbare områder jf. Miljøstyrelsens Vejledning om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande, idet fjorden er et lukket bassin og samtidigt et meget følsomt Natura2000-områder. Dette betyder, at det ansøgte ikke må udgøre mere end 1 % af den samlede udvaskning til fjord og sø, hvis projektet skal kunne udelukkes at kunne have en skadesvirkning på fjorden. Den nuværende kvælstofpåvirkning af Mariager Inderfjord er ifølge udkast til Vandplanen 1.647.000 kg N/år.

I henhold til miljøstyrelsens vejledning om, hvornår et landbrug har en væsentlig påvirkning af et habitatområde, skal der i vurderingen alene indgå den merbelastning (husdyrbidraget) der er i forhold til en situation, hvor der havde været planteavl på arealerne.

Ifølge ansøgningssystemet er der en merudvaskning fra arealerne på 4,8 kg N/ha/år i forhold til en planteavlsbedrift. Det svarer til en total medudvaskning fra rodzonen på 1.294,08 kg N/år, hvilket er under 1 % af den maksimalt tilladte påvirkning af Mariager Inderfjord og Hjarbæk Fjord. Også når der ikke tages højde for jordens denitrifikation og den oplandsopdelte udvaskning.

Afskæringskriteriets pkt. 2A / 2B er derfor opfyldt.

Fosforpåvirkning af habitatområderne

Natur- og Miljøklagenævnet har med afgørelsen NMK-133-00045 anlagt den praksis, at reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit C (det generelle beskyttelsesniveau for fosforoverskud) – suppleret med adgangen til at fastsætte skærpede vilkår efter bekendtgørelsens § 11, stk. 2-4, jf. bilag 4, afsnit 2 – gør op med reguleringen af fosforoverskuddet i sager efter husdyrbruglovens § 11. Nævnets praksis er bl.a. baseret på den forudsætning, at den tilgængelige forskningsbaserede viden om tab af fosfor fra udbringningsarealer til vandmiljøet må anses for at være begrænset, og at der ikke for tiden findes videnskabeligt anerkendte modeller eller metoder, der kan fastslå, hvor stor en mængde fosfor der udvaskes til vandmiljøet fra nærmere angivne udbringningsarealer. Som følge heraf foretages der ingen yderligere vurdering af fosforpåvirkningen af habitatområderne.

Mariagerfjord Kommunes konklusion

Mariagerfjord Kommune konkluderer på baggrund af ovenstående, at driften af arealerne til Sverige 6, med en kvælstofudvaskning fra rodzonen i opland til Mariager Fjord og Hjarbæk Fjord på 65,8 kg N/ha/år samt en fosforbalance fra husdyrgødningen på 15,3 kg P/ha, hverken i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter påvirker habitatområde nr. 14 og nr. 30 væsentligt. Det samlede udpegningsgrundlag for habitatområdet er dog vedlagt som bilag 6.

3.8.3 Kvælstofudvaskning til grundvandet

Ejendommen har udbringningsarealer, som er beliggende i Nitratfølsomt indvindingsområde (NFI), jf. bilag 7. NFI er en del af OSD Rold skov syd samt indvindingsoplandet til Arden Vandværk og Rold Vandværk.

Områderne er færdigkortlagt af Naturstyrelsen, men der er endnu ikke udarbejdet en indsatsplan.

Udbringningsarealet i NFI er beregnet til 117,84 ha og udvaskningen ligger på 56 mg nitrat/l med en merbelastning på -3 mg nitrat/l. Ansøgningen opfylder lovens generelle beskyttelsesniveau, idet der ved en udvaskning på mere end 50 mg nitrat/l ikke sker en merbelastning.

Kommunen har vurderet, at kravet skal skærpes udover dette niveau, idet det vurderes, at der er lokale og regionale beskyttelsesinteresser pga. den statslige udpegning af de sårbare områder. Beskyttelsesniveauet skærpes i henhold til bilag 4, således at udvaskningen ikke overstiger planteavlensniveauet. Hjælmen til skærpelse udover det niveau der er beskrevet i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, findes i bekendtgørelsens § 13 stk. 2. Ansøgningen opfylder ligeledes de skærpede vilkår.

Da en del af ejendommens udbringningsareal er beliggende i NFI, skal det med vilkårene sikres, at der ikke sker en udvaskning af kvælstof til grundvandet over planteavlensniveau, ved udspredning af husdyrgødning fra ejendommen.

Mariagerfjord Kommune vurderer, at udvaskningen af nitrat til grundvandet i denne sag ikke medfører en væsentlig miljøpåvirkning, når vilkårene om begrænsning af udvaskningen er overholdt.

4. Samlet vurdering

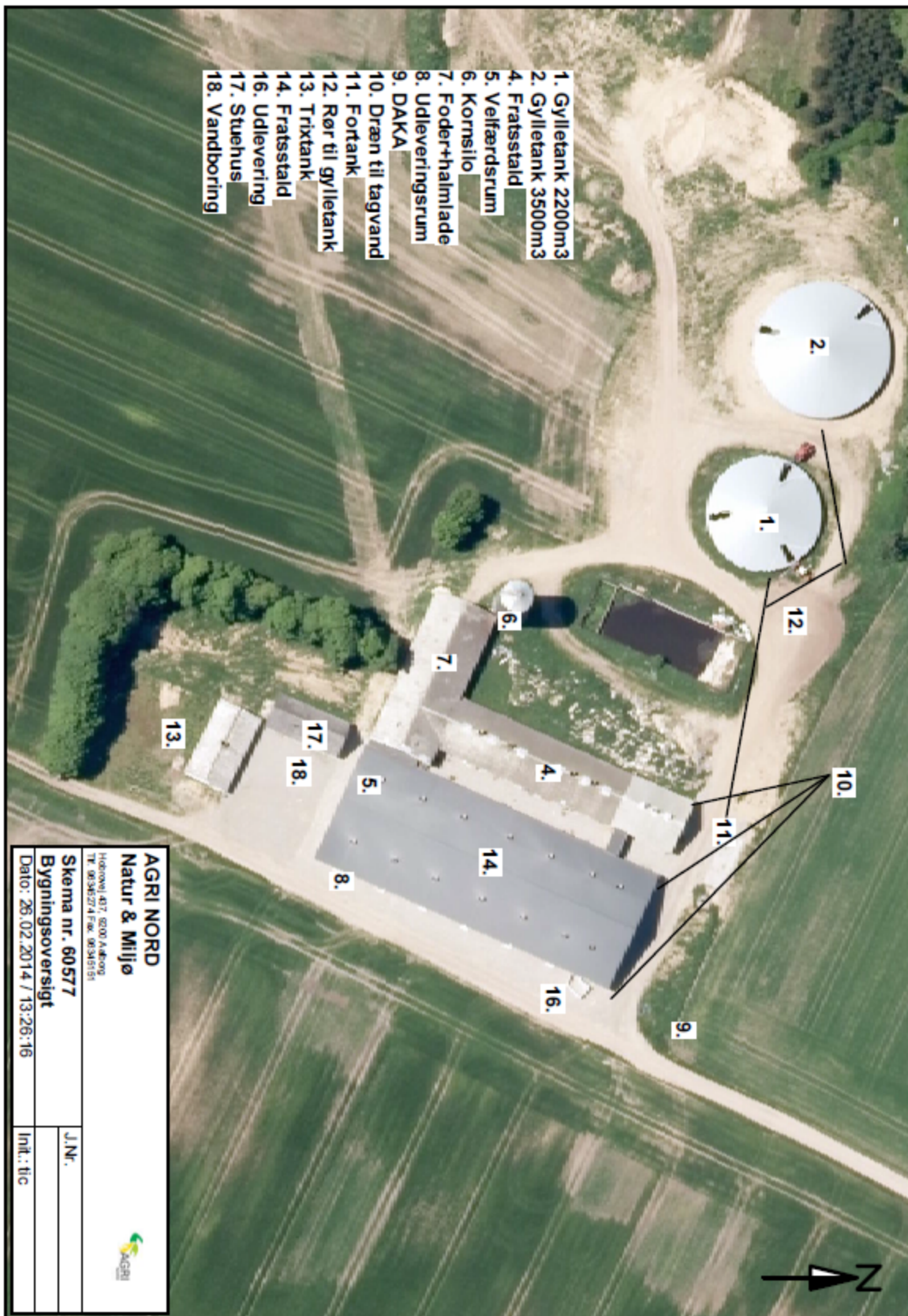
På baggrund af ansøgningsmaterialet samt Kommunens registreringer af områdets grundvands-, vandløbs- og naturforhold har Kommunen vurderet, at miljøgodkendelsen, med de pågældende vilkår for anvendelse og drift af udspretningsarealerne, ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Mariagerfjord Kommune vurderer:

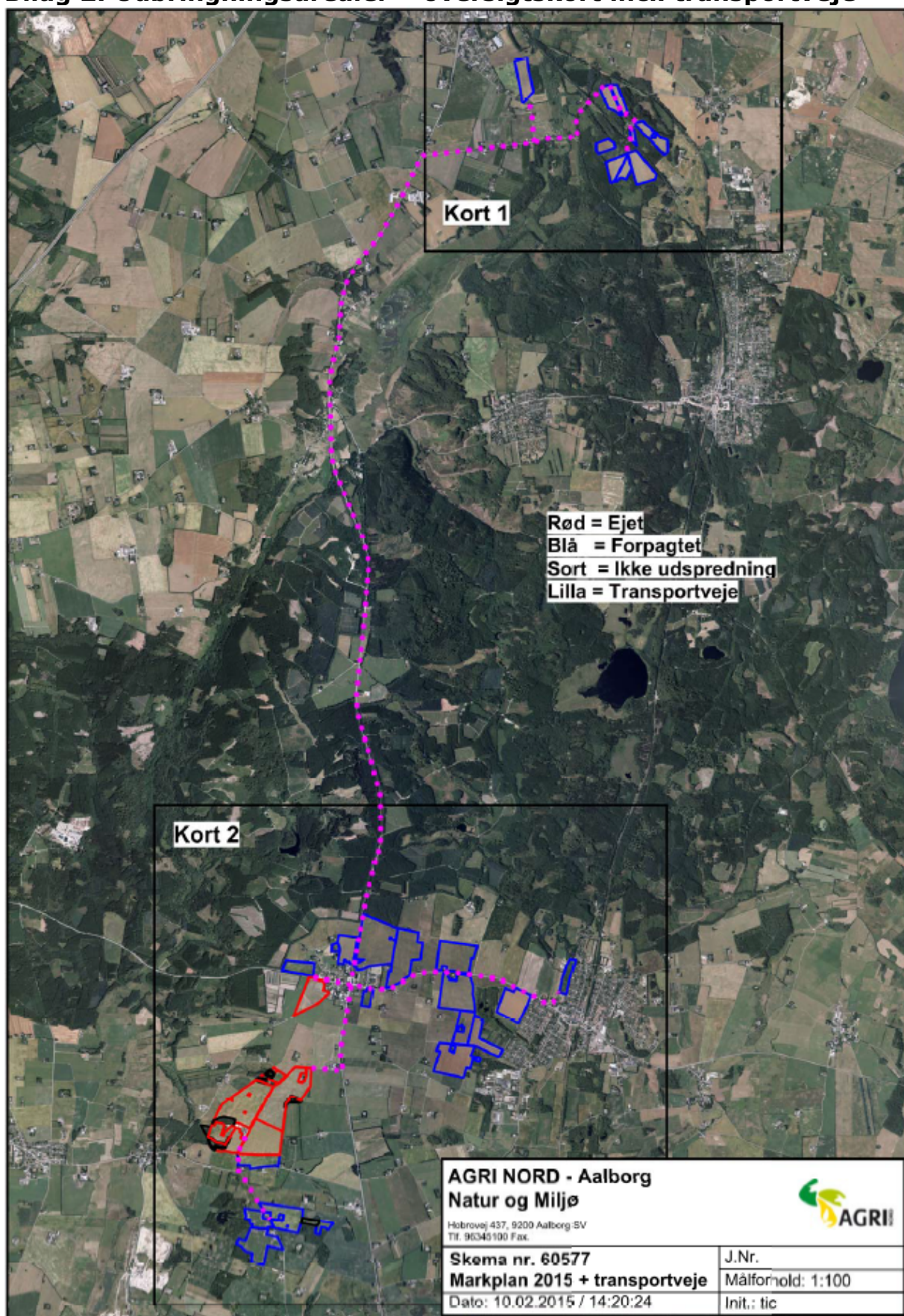
at udvidelse af husdyrbruget kan godkendes, idet udvidelsen ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, naturområder omfattet af § 7 i loven, Natura 2000 områder overbelastet med fosfor (Limfjorden og Mariager Fjord), kvælstofsårbare Natura 2000-områder (Limfjorden og Mariager Fjord), grundvandet herunder nitratfølsomme indvindingsområder samt landskabelige værdier og kulturmiljøer. Endvidere er det vurderet, at ændringen og udvidelsen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3-områder eller andre naturområder, som er beskyttet mod tilstandsændring. Endvidere er det vurderet, at udvidelsen/ændringen ikke vil medføre væsentlige ændringer i arealer, som er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller er særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning. Endeligt er det vurderet, at de ovennævnte naturområders bestande af vilde planter og dyr samt deres levesteder ikke vil påvirkes væsentligt af det ansøgte projekt.

at der anvendes bedst tilgængelig teknik, til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

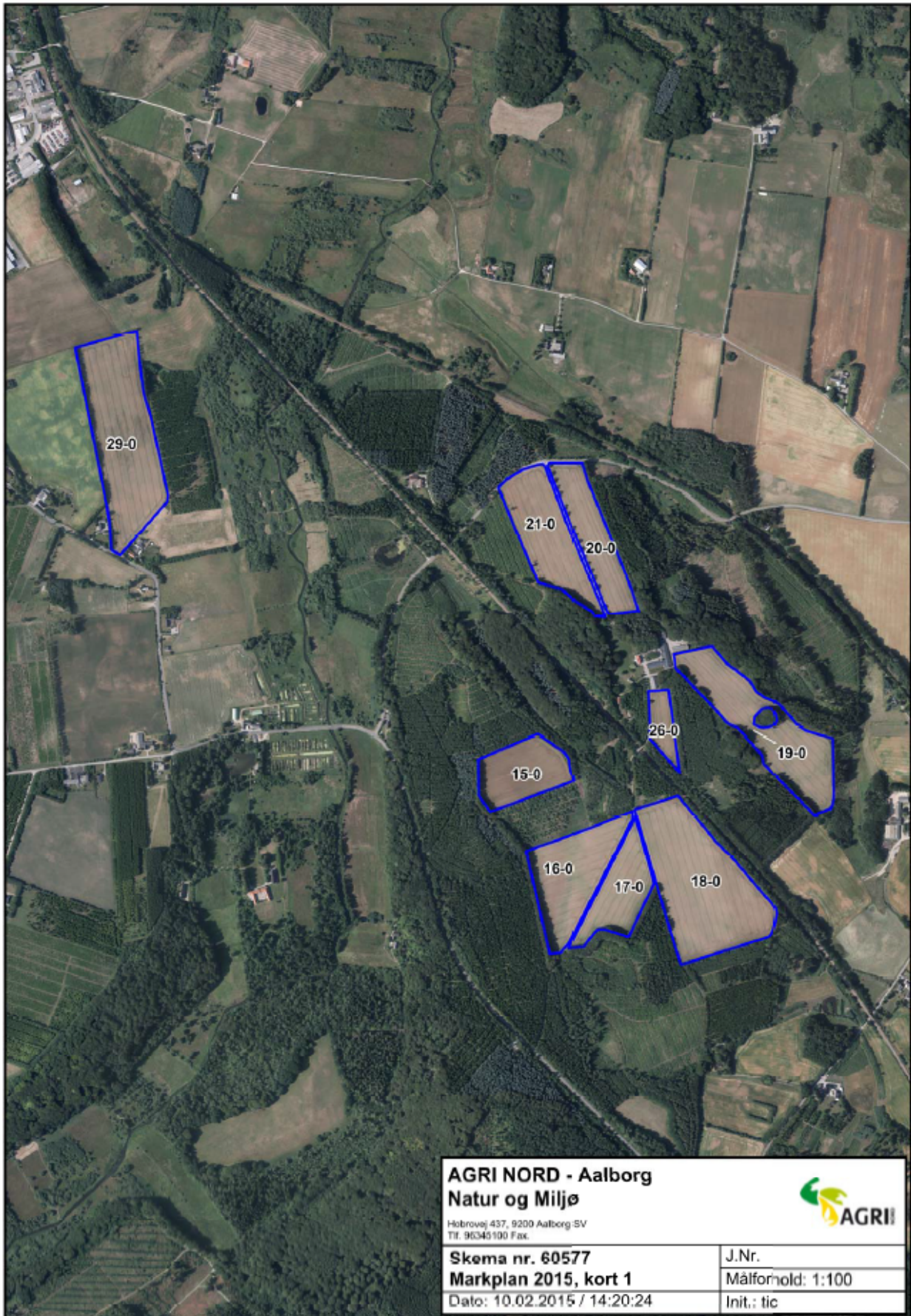
Bilag 1: Husdyrbrugets situationsplan

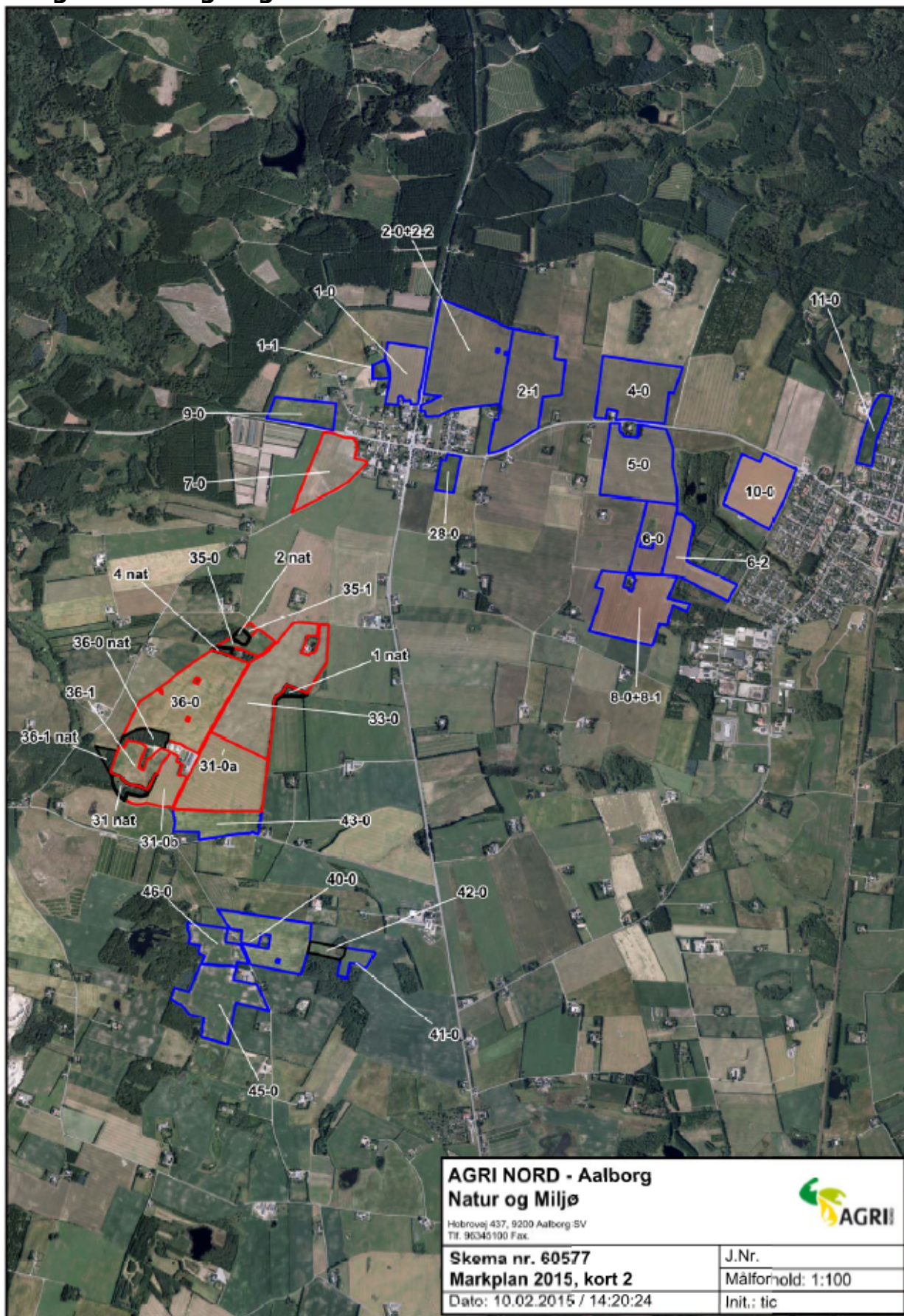
Bilag 2: Udbringningsarealer – oversigtskort incl. transportveje

Bilag 3: Udbringningsarealer – kortudsnit 1

Bilag 3: Udbringningsarealer – kortudsnit 2

Bilag 4: Beregning af opbevaringskapacitet

Organisk gødning - produktion og forbrug Høstår: 2015

Per Andersen · Hobrovvej 4, Rold · 9510 Arden · 98393908

cvr: 21750670 · medl.: 98393908

Besætning, dyreenheder og gødningsproduktion							
Husdyrart / staldsystem	Antal	% græs	DE	Tons	Kg N	Kg P	Kg K
CHR-nr./Besæt.nr.: 31797 / 31797							
Smågrise, Toklimast, delvis spaltegulv	13.311,0 Stk		34,5	896	2.939	878	1.934
Smågrise, Toklimast, delvis spaltegulv	220,0 Stk		0,5	16	56	15	34
Årssøer, løbe- og drægtighedsst., Løbe-/dr.st.,L...	435,0 Årsdyr		70,6	2.084	6.830	1.705	3.306
Slagtesvin (egen polteprod.), Delvis spaltegulv, ...	220,0 Stk		6,1	114	548	136	301
Årssøer, farestald, Fare st., kassesti, delvis sp.	435,0 Årsdyr		30,3	753	2.958	726	1.322
			142,0	3.862	13.331	3.461	6.898
CHR-nr./Besæt.nr.: 67839 / 67839							
Slagtesvin (FRATS-produktion), Delvis spaltegu..	8.700,0 Stk		272,1	4.864	24.456	6.026	12.815
Slagtesvin (FRATS-produktion), Delvis spaltegu..	12.916,0 Stk		31,5	750	3.098	907	1.977
			303,6	5.614	27.554	6.934	14.792
I alt			445,6	9.476	40.885	10.395	21.689

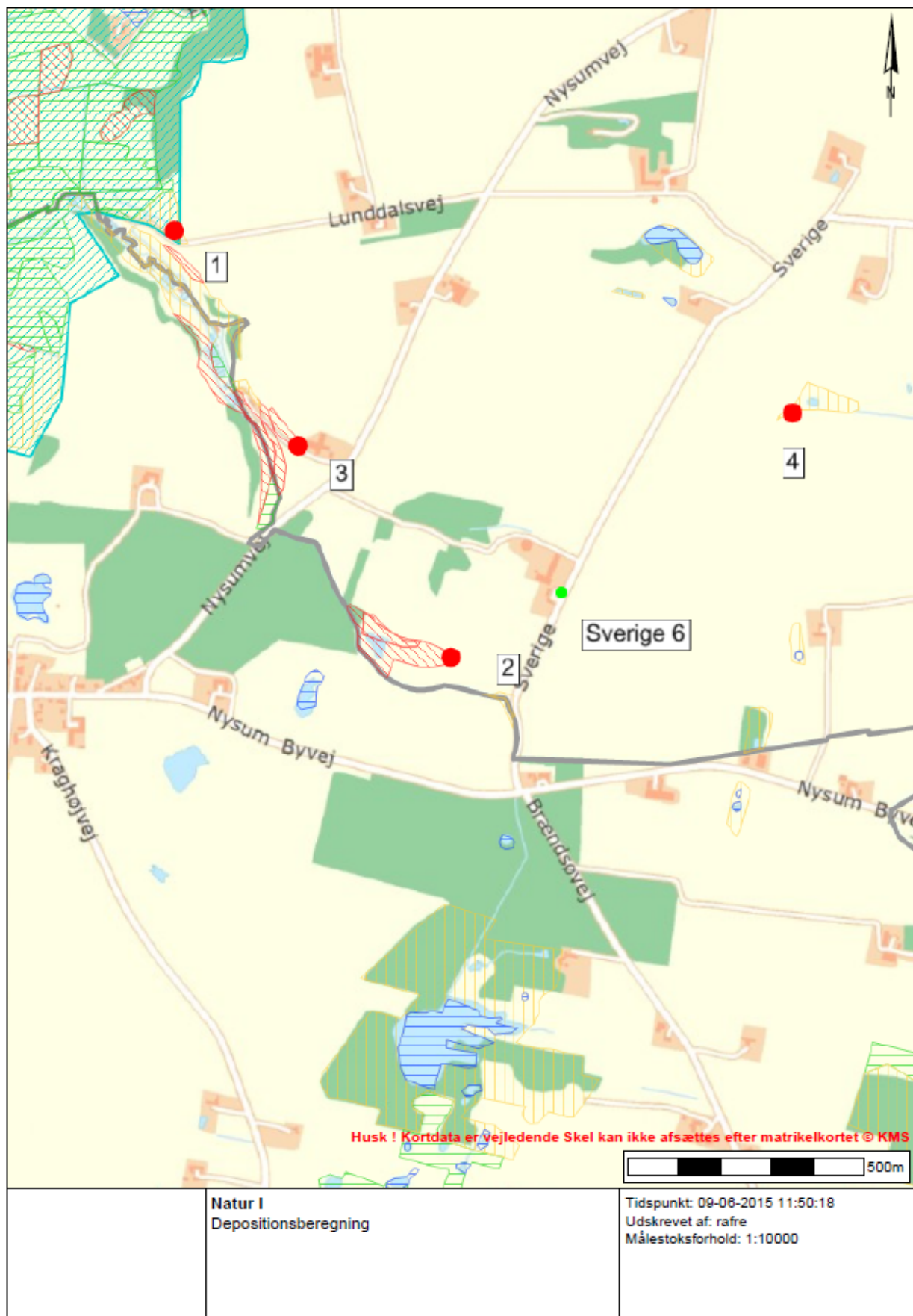
Specifikation af produktionssomfang			
Aktuel produktion	Type 2	Gødning	
Besætn.nr.: 31797			
Smågrise	13.311,0 Stk	N ab dyr	3.149 kg
		P ab dyr	904 kg
Dyreenheder	34,5 DE	N pr. DE	85,22 kg
Fravænningsvægt (7,2)	7,2	N ab lager	2.939 kg
Afgangsvægt (32)	20	P ab lager	878 kg
Staldsystem: Toklimast., delvis spaltegulv		K ab lager	1.934 kg
Gødningslager: Sogylle		N korr. faktor (Type1)	0,46
		P korr. faktor (Type1)	0,48
Besætn.nr.: 31797			
Smågrise	220,0 Stk	N ab dyr	60 kg
		P ab dyr	16 kg
Dyreenheder	0,5 DE	N pr. DE	105,04 kg
Fravænningsvægt (7,2)	20	N ab lager	56 kg
Afgangsvægt (32)	32	P ab lager	15 kg
Staldsystem: Toklimast., delvis spaltegulv		K ab lager	34 kg
Gødningslager: Sogylle		N korr. faktor (Type1)	0,54
		P korr. faktor (Type1)	0,51
Besætn.nr.: 31797			
Årssøer, løbe- og drægtighe..	435,0 Årsdyr	N ab dyr	7.795 kg
		P ab dyr	1.696 kg
Dyreenheder	70,6 DE	N pr. DE	96,69 kg
Fravænnede pr. årssø	(28,8) 28,8	N ab lager	6.830 kg
Fravænningsvægt (7,2)	7,2	P ab lager	1.705 kg
Staldsystem: Løbe-/dr.st.,Løsg. delvis sp.		K ab lager	3.306 kg
Gødningslager: Sogylle		N korr. faktor (Standard)	1,00
		P korr. faktor (Standard)	1,00

Specifikation af produktionsomfang				
Aktuel produktion	Type 2		Gødning	
<i>Besætn.nr:</i> 31797				
Slagtesvin (egen polteprod.)	220,0 Stk		N ab dyr	625 kg
			P ab dyr	136 kg
Dyreenheder	6,1 DE		N pr. DE	89,64 kg
Indgangsvægt	(32) 32		N ab lager	548 kg
Afgangsvægt	(107) 107		P ab lager	136 kg
Staldsystem:	Delvis spaltegulv, 25-49% fast		K ab lager	301 kg
Gødningslager:	Sogylle		N korr. faktor (Standard)	1,00
			P korr. faktor (Standard)	1,00
<i>Besætn.nr:</i> 67839				
Slagtesvin (FRATS-produkti..)	8.700,0 Stk		N ab dyr	27.893 kg
			P ab dyr	6.036 kg
Dyreenheder	272,1 DE		N pr. DE	89,87 kg
Indgangsvægt	(7,2) 32		N ab lager	24.456 kg
Afgangsvægt	(107) 114		P ab lager	6.026 kg
Staldsystem:	Delvis spaltegulv, 25-49% fast		K ab lager	12.815 kg
Gødningslager:	Slagtesvinegylle		N korr. faktor (Type1)	0,96
			P korr. faktor (Type1)	0,92
<i>Besætn.nr:</i> 67839				
Slagtesvin (FRATS-produkti..)	12.916,0 Stk		N ab dyr	3.533 kg
			P ab dyr	909 kg
Dyreenheder	31,5 DE		N pr. DE	98,45 kg
Indgangsvægt	(7,2) 20		N ab lager	3.098 kg
Afgangsvægt	(107) 32		P ab lager	907 kg
Staldsystem:	Delvis spaltegulv, 25-49% fast		K ab lager	1.977 kg
Gødningslager:	Slagtesvinegylle		N korr. faktor (Type1)	0,08
			P korr. faktor (Type1)	0,09
<i>Besætn.nr:</i> 31797				
Årssøer, farestald	435,0 Årsdyr		N ab dyr	3.341 kg
			P ab dyr	727 kg
Dyreenheder	30,3 DE		N pr. DE	97,71 kg
Fravænnede pr. årsko	(28,8) 28,8		N ab lager	2.958 kg
Fravænningsvægt	(7,2) 7,2		P ab lager	726 kg
Staldsystem:	Fare st., kassestl, delvis sp.		K ab lager	1.322 kg
Gødningslager:	Sogylle		N korr. faktor (Standard)	1,00
			P korr. faktor (Standard)	1,00
Besætninger i alt			N ab lager	40.884 kg
			P ab lager	10.394 kg
			K ab lager	21.689 kg
			N pr. DE	91,75 kg

Forbrug af organisk gødning							
Lager	Gødningstype	DE	Tons	Kg N	Kg P	Kg K	Omf. af husdyrgodk.
Dybstrøelse	Dybstrøelse	0,0	0	0	0	0	
Modtaget gylle	Svinegylle	0,0	0	0	0	0	
Slagtesvinegylle	Svinegylle	28,0	0	0	0	0	
Sogylle	Svinegylle	8,7	0	0	0	0	
I alt		36,8					
Gns. pr. ha.							
Harmoniareal		0 ha					

Dyreenheder og harmoni	Dyreenheder		
Egen besætning før fradrag	445,63		
Fradrag i DE			
Modtaget DE			
Produceret inkl. modtaget	445,63		
Afsat DE			
Forbrugt DE	36,78	Max.	DE
Lageropbygning	408,85		
Harmoniareal	ha		
Forbrug af DE pr. ha	DE/ha	Max.	DE/ha
Virksomheden indgår i produktionsmæs. sammenh.	Nej		
Indberettet andet harmonikrav på bedriften	Nej		
Undtagelsen på 2,3 DE for kvægbrug er anvendt	Nej		

Bilag 5: Naturarealer omkring ejdommen, hvor der er foretaget depositionsberegning

Bilag 6: Natura 2000 udpegningsgrundlag

Udpegningsgrundlag for N2000 i Mariagerfjord Kommune opdateret august 2009 med nye udpegningsgrundlag for habitatområderne

Natura 2000-område nr. 18 omfatter EF-Habitatområde nr. 20 og EF-Fuglebeskyttelsesområde nr. 3 og 4

Udpegningsgrundlag for: Habitatområde nr. 20, Rold Skov, Lindenberg Ådal og Madum Sø

- 1013 Kildevælds-vindelsnegl (*Vertigo geyeri*)
- 1014 Skæv vindelsnegl (*Vertigo angustior*)
- 1081 Bred vandkalv (*Dytiscus latissimus*)
- 1095 Havlampret (*Petromyzon marinus*)
- 1096 Bæklampret (*Lampetra planeri*)
- 1166 Stor vandsalamander (*Triturus cristatus cristatus*)
- 1318 Damflagermus (*Myotis dasycneme*)
- 1355 Odder (*Lutra lutra*)
- 1386 Grøn buxbaumia (*Buxbaumia viridis*)
- 1393 Blank seglmos (*Drepanocladus vernicosus*)
- 1902 Fruesko (*Cypripedium calceolus*)
- 3110 Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller (lobeliesøer)
- 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
- 3160 Brunvandede søer og vandhuller
- 3260 Vandløb med vandplanter
- 4010 Våde dværgbusksamfund med klokkelyng
- 4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)
- 5130 Enekrat på heder, overdrev eller skrænter
- 6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)
- 6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- 6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
- 6430 Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn
- 7110 * Aktive højmoser
- 7120 Nedbrudte højmoser med mulighed for naturlig gendannelse
- 7140 Hængesæk og andre kærsamfund dannet flydende i vand
- 7220 * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
- 7230 Riggær
- 9110 Bøgeskove på morbund uden kristtorn
- 9130 Bøgeskove på muldbund
- 9150 Bøgeskove på kalkbund
- 9160 Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund
- 9190 Stilkegeskove og -krat på mager sur bund
- 91D0 * Skovbevoksede tørvemoser
- 91E0 * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

Udpegningsgrundlag for: EF-Fuglebeskyttelsesområde nr. 3, Madum Sø

Madum Sø er oprindeligt udpeget for Hvinænder, arten er dog taget af udpegningsgrundlaget. Udpegningsgrundlaget rummer derved ingen arter.

Udpegningsgrundlag for: EF-Fuglebeskyttelsesområde nr. 4, Rold Skov

Hvæpsevåge
Stor hornugle
Isfugl
Sortspætte
Rødrygget
Tornskade

Natura 2000-område nr. 30 omfatter EF-Habitatområde nr. 30 og EF-Fuglebeskyttelsesområder nr. 14 og 24

Udpegningsgrundlag for: Habitatområde nr. 30 Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals Ådal

- 1013 Kildevælds-vindelsnegl (*Vertigo geyeri*)
- 1037 Grøn kølleguldsmed (*Ophiogomphus cecilia*)
- 1042 Stor kærguldsmed (*Leucorrhina pectoralis*)
- 1096 Bæklampret (*Lampetra planeri*)
- 1099 Flodlampret (*Lampetra fluviatilis*)
- 1103 Stavsild (*Alosa fallax*)
- 1166 Stor vandsalamander (*Triturus cristatus cristatus*)
- 1318 Damflagermus (*Myotis dasycneme*)
- 1355 Odder (*Lutra lutra*)
- 1365 Spættet sæl (*Phoca vitulina*)
- 1393 Blank seglmos (*Drepanocladus vernicosus*)
- 1528 Gul stenbræk (*Saxifraga hirculus*)
- 1140 Mudder- og sandflader blottet ved ebbe
- 1150 Kystlaguner og strandsøer
- 1160 Større lavvandede bugter og vige
- 1210 Enårig vegetation på stenede strandvolde
- 1220 Flerårig vegetation på stenede strande
- 1230 Klinter eller klipper ved kysten
- 1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
- 1330 Strandenge
- 2140 Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede)
- 3130 Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden
- 3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
- 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
- 3160 Brunvandede søer og vandhuller
- 3260 Vandløb med vandplanter
- 4010 Våde dværgbusksamfund med klokkelyng
- 4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)
- 5130 Enekrat på heder, overdrev eller skrænter
- 6120 Meget tør overdrevs- eller skræntvegetation på kalkholdigt sand
- 6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (vigtige orkidélokalteter)
- 6230 Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- 6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
- 6430 Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn
- 7120 Nedbrudte højmoser med mulighed for naturlig gendannelse
- 7140 Hængesæk og andre kærsumfund dannet flydende i vand
- 7150 Plantesamfund med næbfrø, soldug eller ulvefod på vådt sand eller blottet tørv
- 7220 Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
- 7230 Rigkær
- 9110 Bøgeskove på morbund uden kristtorn
- 9130 Bøgeskove på muldbund
- 9160 Egeskove og blandeskove på mere eller mindre rig jordbund
- 9190 Stilkegeskove og -krat på mager sur bund
- 91D0 Skovbevoksede tørvemoser
- 91E0 Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

Udpegningsgrundlag for: Fuglebeskyttelsesområde nr. 14

Arter på bilag 1, jf. artikel 4, stk. 1	Arter, jf. artikel 4, stk. 2	Ynglende i.h.t. DMU's database	Trækkende i.h.t. DMU's database	Kriterier
Sangsvane			T	F4
	Hvinand		T	F6
	Toppet skallesluger		T	F4
	Stor skallesluger		T	F4

Udpegningsgrundlag for: Fuglebeskyttelsesområde nr. 24

Arter på bilag 1, jf. artikel 4, stk. 1	Arter, jf. artikel 4, stk. 2	Ynglende i.h.t. DMU's database	Trækkende i.h.t. DMU's database	Kriterier
Rørdrum		Y		F3
Sangsvane			T	F2, F4
Engsnarre		Y		F1
Klyde			T	F4
Hjejle			T	F6
	Taffeland		T	F4
	Troldand		T	F4
	Hvinand		T	F4
	Blishøne		T	F4

Rørdrum
Sangsvane
Engsnarre
Klyde
Hjejle
Taffeland
Troldand
Hvinand
Blishøne

Udpegningsgrundlag for Natura 2000 i Mariagerfjord Kommune opdateret 2010 med nye udpegningsgrundlag for habitatområderne

Natura 2000-område nr. 14 omfatter EF-Habitatområde nr. 14. og EF-Fuglebeskyttelsesområde nr. 2 og 15

Udpegningsgrundlag for: EF-Habitatområde nr. 14. Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord

- 1095 Havlampret (*Petromyzon marinus*)
- 1099 Flodlampret (*Lampetra fluviatilis*)
- 1103 Stavsild (*Alosa fallax*)
- 1355 Odder (*Lutra lutra*)
- 1365 Spættet sæl (*Phoca vitulina*)
- 1903 Mygblomst (*Liparis loeselii*)
- 1110 Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand
- 1130 Flodmundinger
- 1140 Mudder- og sandflader blottet ved ebbe
- 1150 * Kystlaguner og strandsøer
- 1160 Større lavvandede bugter og vige
- 1210 Enårig vegetation på stenede strandvolde
- 1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
- 1330 Strandenge
- 2110 Forstrand og begyndende klitdannelser
- 2120 Hvide klitter og vandremiler
- 2130 * Stabile kystklitter med urteagtig vegetation (grå klit og grønsværklit)
- 2140 * Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede)
- 2170 Kystklitter med gråris
- 2180 Kystklitter med selvsåede bestande af hjemmehørende træarter
- 2190 Fugtige klitlavninger
- 2250 * Kystklitter med enebær
- 3130 Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden
- 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
- 3160 Brunvandede søer og vandhuller
- 3260 Vandløb med vandplanter
- 4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)
- 5130 Enekrat på heder, overdrev eller skrænter
- 6120 * Meget tør overdrevs- eller skræntvegetation på kalkholdigt sand
- 6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)
- 6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- 6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
- 7230 Rigkær
- 9110 Bøgeskove på morbund uden kristtorn
- 9130 Bøgeskove på muldbund
- 9160 Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund
- 9190 Stilkegeskove og -krat på mager sur bund
- 91D0 * Skovbevoksede tørvemoser
- 91E0 * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

Udpegningsgrundlag for: EF-Fuglebeskyttelsesområde nr. 15, Randers og Mariager Fjorde og Ålborg Bugt, sydlige del

Arter på bilag 1, jf. artikel 4, stk. 1	Arter, jf. artikel 4, stk. 2	Ynglende i.h.t. DMU's database	Trækkende i.h.t. DMU's database	Kriterier
Pibesvane			T	F2, F4
Sangsvane			T	F2, F4
Klyde		Y		F1
Hjejle			T	F2,F5
Fjordterne		Y		F1
Havterne		Y		F1
Dværgterne		Y		F3
	Knopsvane		T	F4
	Lysbuget knortegås		T	F4
	Gravand		T	F4
	Bjergand		T	F4
	Ederfugl		T	F4
	Sortand		T	F4
	Fløjlsand		T	F4,F7
	Hvinand		T	F4
	Stor skallesluger		T	F4

Udpegningsgrundlag for: EF-Fuglebeskyttelsesområde nr. 2, Ålborg Bugt, Nordlig del

Arter på bilag 1, jf. artikel 4, stk. 1	Arter, jf. artikel 4, stk. 2	Ynglende i.h.t. DMU's database	Trækkende i.h.t. DMU's database	Kriterier
Pibesvane			T	F2, F4
Sangsvane			T	F2, F4
Hjejle			T	F2, F4
Almindelig ryle		Y	T	F1, F5
Splitterne		Y		F1
Havterne		Y		F1
Dværgterne		Y		F1
	Lysbuget knortegås		T	F4
	Gravand		T	F4,F5
	Bjergand		T	F4
	Ederfugl		T	F5,F7
	Sortand		T	F4
	Fløjlsand		T	F4,F7

Bilag 7: Arealer i NFI og vandværkers indvindingsopland

